

2.

Zlatni kove i srebreni, da ti mnogo sjaš,
domaćine, mudra glavo, da mnogo ti znaš,
u vijeću seoskome velik ti je glas!

I oko, i čelo, sve ti, Ivo, veselo, veselo!
U tebe su zlatni noži i svileni pas.
Više valja, domaćine, tvoj poštenu glas
nego tvoji zlatni noži i svileni pas!

I oko, i čelo, sve ti, Ivo, veselo, veselo!

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1849: Risan, str. 83.

3.

Oružan junak Dunaj prepliva,
sedlan ga konjić na brijegu čeka.
Ne čudimo se dobru junaku,
već se čudimo konju njegovu
gdje ga osedlan pri brijegu čeka.
A još je je treća, koja j' najveća:
doma ga ljuba s poštenjem čeka.

I oko i čelo, sve ti, Ivo, veselo, veselo!

4.

Junak jezdi kroz selo,
srce mu je veselo.
Djevojka mu zasjela
na livadi kraj sela.
Odvrgla se od roda
kao pčela od roja.
Privila se junaku
kao svila bumbaku.

I oko i čelo, sve ti, Ivo, veselo, veselo!

5.

Vesel' mo se, braćo, kad se sastasmo,
tuga, žalost prođe kad se vidjesmo.
Svaki uzmi svoju čašu, vrijedan jesi ljubav našu!
Lijepo ime Ivo, Bog te živio!
Je li tako, braćo, Bog nas živio?
Svak iz svoje čaše vince ispio!
Svaki uzmi svoju čašu, vrijedan jesi ljubav našu!
Lijepo ime Ivo, Bog te živio!
*Stalnost prijateljstva ništa ne kvari,
za dušmansku zlobu nitko ne mari.*
Svaki uzmi svoju čašu, vrijedan jesi ljubav našu!
Lijepo ime Ivo, Bog te živio!

*** Dopunjeno iz: Deželić 1865: br. 585, str. 718–719.

6.

Pi' mo, braćo, pi' mo
da nas niko ne čuje!

*Popij i tu drugu
da ti obje probudu.
Ako nećeš tu popiti,
nemaš se čim pokriti:
ni sebe ni žene
ni deteta kod sebe!
Neg' te žena bubala
dok ti duša ispala:
da bi čim, neg' ničim,
već držalom motičim.*

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1841: Perast („Kad se ko zateže, te ne će da pije“), br. 149, str. 89.

8.

Evo, umrli, došlo je vrijeme
da mre sasvijeme naš Spasitelj.

*Evo, o umrli, došlo je vrijeme
da mre sasvijeme vaš Spasitelj.*

*Propet na križu, evo vam stine,
čezne i gine Otkupitelj.*

*Sad oca moli za svoje kronike
i za grešnike, pun milosti.*

*A svoju majku dava Ivanu
za veću ranu od žalosti.*

*Žedan žali se od oca ostavljen
i zaboravljen u gorkosti.*

*Lupežu prašta, raj mu dariva,
njega saziva na radosti.*

*Na sorhu teško vapi on sada,
pun muke i jada riječ izusti.*

*Ocu pridava, duh priporuča,
glavu zakuča... duh ispusti.*

*** Dopunjeno iz: Nenadić 1996 [oko 1784]: str. 218–219.

9.

Božanstvena Majka staše
uz križ Boga ter plakaše
čim visaše Sin propeti.

Ti dopusti, Majko sveta,
Sina tvoga da propeta
ljute u srcu rane ćutim.

*Božanstvena Majka staše
uz križ bolna, ter plakaše,
čim visjaše Sin propeti.*

*Koje dušu žalostivu,
ucvijeljenu i boležljivu
prežestoki mač prostrijeli.*

Ah, kô tužna, kô ranjena
bi tad ona preblažena,
jedinoga Majka Sina.

Kâ tužijaše i jadaše
mila Majka, čim gledaše
predragoga muke Sina.

Koji bi čovjek ne cvijelio
kad bi Majku tu vidio
tako ljutoj u bolesti!

Ko se ne bi ražalio
kad bi Majku opazio
pored Sina gdje se boli!
(...)

Slavna Djevo vrh svojih djeva,
meni budi milostiva
da ja s tobom plakat mogu.

Duša od tijela kad se odijeli,
ti dopusti da joj se udijeli
neumrla kruna slave.

*** Dopunjeno iz: Butorac 1929: str. 98–122.

10.

Probudih se u ljubavi, žuđenje moje,
začuh vilu u dubravi đe pjesam poje,
a uz pjesam đe preprijeva vila od gore.
Vrgoh okom oko sebe, viđeh joj krunu
i vilinu rusu kosu bisera punu.
Ja joj nazvah: „Dobro jutro, dušo djevojko!“
Ona meni: „Bog na pomoć, dobri junače!“

I rekoh joj: „Dođ' do mene, žuđenje moje!“
Prije j' meni doletjela no strijela perla,
slađi mi je cjeliv dala, slađi od meda,
a ja njojzi vas moj život, vas moj umrli,
ona meni rajski pokoj kad me zagrlji.
Dođe drugi iza mene pa m' je premami.

*Ne pasao treći danak, sam se pokajah
što ne gradih bijele grade da je zatvorim
i ne kovah zlatne ključe da je zaključam,
da ne vidi zdrak sunčani koj' svijet obasja!
Jadno mi je srce moje kad je čujem ja,
još jasnija duša moja kad ju vidim ja,
da joj drugi lice ljubi, a ne jadan ja!*

*** Preneseno iz: [S. n.] 1854: Budva, br. XIII.

11.

Skoči, skoči, da skočimo!

*Skoči, kolo, da skočimo,
ko li more, ko l' ne more!
A ja znadem ko ne more:
ko se skoro oženio,
svakog' dobra poželio,
lijepa duše devojačke.
Kolo vođo, diko naša,
do tebe je lijepa snaša.
Što t' je kolo zadrijemalo,
što skakalo, posustalo?
Okom treni, kolom kreni,
nek' je kolo svo veselo!*

*** Dopunjeno iz: Milutinović Sarajlija 1833: Kotor, br. 3, str. 8–10.

Kuba donosi i varijantu ove pjesme „iz kola“ iz Risna (v.: pr. 128 „Skoči kolo da skočimo“).

12.

Dobar došo, plemeniti kume

*1. Dobro doša', naš ljubazni kume,
od mila te naša braća ljube,
braća ljube, a družina hvali!*

2. *Da si zdravo, naš debeli kume,
vazda ni se veselio i Bogu molio!
A Bog ti da zdravlje i veselje
i na put ti dobra sreća bila!*

*** Dopunjeno iz: 1. Vukmanović 1959: Škaljari, str. 4; 2. D. M. 1899: Lastva, str. 171.

13.

Amin, Bože, amin!
Dobar čovječe, dobre ti sreće,
brzo ti steče u pune čaše, u dobre čase,
kada mladenci molitve daše!
Svemu rodu i plemenu na veliku čast,
a našemu mladoženji sve u dobar čas!

*** Ova se pjesma na svadbi najčešće običajno izvodila nakon što roditelji ili stariji rođaci dadu „dobru molitvu“ mladencima. Kuba daje četiri prijedloga za drugu strofu, od kojih valja odabrati jedan:

- 1) dobra mladice;
- 2) dobra djevojko;
- 3) dobra nevjesto;
- 4) dobra vladiko.

U posljednjem stihu se, ovisno o odabiru, pjeva: „našoj mladici“, „našoj djevojci“, „našoj nevjesti“ ili „našoj vladici“.

Kuba donosi sličan primjer pjesme uz „dobru molitvu“ u pr. 119 „Svi časi dobri, ovi najbolji“ iz Perasta.

14.

Sad se pomolimo Bogu Gospodinu,
svetoj Petki i svetoj Nedjelji.

*Svi se pomolimo Bogu Gospodinu,
svetoj Petki i svetoj Nedjelji.
E, da nas pomože, gospodine Bože,
sveta Petka i sveta Nedjelja!*

*A mi bismo pošli, a vi nam ne dajte.
Sedlajte nam vrane konje
pa nam piti dajte.
Svemu rodu i plemenu na veliku čast,
a našem domaćinu sve u dobar čas!*

*** Dopunjeno iz: Vasiljević 1965: Dobrota, br. 225, str. 157–158.

Dva zadnja stiha se pojavljuju kao pripjev u prethodnom primjeru 13, pa ih je moguće pjevati na tu melodiju.

15.

*Ja ulovih ribu, žena veli rak.
Aj, aj, ženo moja, neka bude volja tvoja,
aj, aj, riki-tak, neka bude riba rak!*

*Ja posijah repu, žena veli mak!
Haj, haj, ženo moja, neka bude volja tvoja,
haj, haj, tiki-tak, nek' od repe bude mak!*

*Sijalo je sunce, žena veli: mrak!
Ref. ... nek' od sunca bude mrak!*

*Kupio sam ribu, žena veli: rak!
Ref. ... nek' od ribe bude rak!*

*Kupio sam bundu, žena veli: frak!
Ref. ... nek' od bunde bude frak!*

*Ljubio sam curu, žena veli: vrag!
Ref. ... nek' od cure bude vrag!*

*** Dopunjeno iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 270, str. 258–259.

Refrene je moguće prilagoditi Kubinoj varijanti, primjerice:

*Aj, aj, ženo moja, neka bude volja tvoja,
aj, aj, riki-tak, neka bude repa mak.*

16.

*Igra vito kolo, u kolo lijepi Jovo
pa igra slatko veselo!
Skokni lagano, curo garava,
biće dva, tri poljupca!
Jedan, dva, tri, čet'ri, pet,
biće i deset,
ljubi mene, Jovo, za navijek!*

*Igra vito kolo
i u kolu lijepi Jovo,
poigra slatko, veselo!
Hopni, lagana,
curo malena,
bit će dva tri poljupca!
Četir', pet, bit će ih devet,
ljubimo se, lijepi Jovo, zauvijek!*

*Ljubiti ću te, mazo,
Sarajevko [djevojko],
neka se čuje daleko!*

Ref.

*Ljubiti ću te, Jelo,
zauvijek, luče bijelo,
moja ćeš biti zacijelo!*

Ref.

*A što si me, Jelo,
varala, a nijesi me
voljela, curo garava?*

Ref.

*** Dopunjeno iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 256, str. 245–246.

17.

*Ja ljubim tebe, moja ružice, moja milena,
ja ljubim tebe i tvoje lice, moja milena,
ja ljubim tebe i tvoje lice, moja milena,
i te tvoje jabučice.*

*O, moja milena, o, milena moja,
nasloni se, nasloni se na moja koljena!*

*Ako spavaš, vilo moja, [moja milena,]
ako spavaš, vilo moja, [moja milena,]
ako spavaš, vilo moja, [moja milena,]
ja ti želim slatki, laki san.*

Ref.

*Oli spavaš, ol' ne spavaš, [moja milena,]
Oli spavaš, ol' ne spavaš, [moja milena,]
Oli spavaš, ol' ne spavaš, [moja milena,]
ja ti želim slatku, laku noć.*

Ref.

*** Dosad nepoznata pjesma u stilu dalmatinske pučke gradske popijevke.
Dopunjeno iz: Kljenak i Vlahović 1979: br. 3, str. 38–39.
Usp. s primjerom br. 35 „Ti već spavaš, Milko moja“.

18.

Koja je ona djevojka
što 'no rano rani na vodu?

*Čija je ono djevojka
što rano rani na vodu?
Spuštila fesak na čelo,
a ruse kose na jero.
U bašči cvijeće polijevo,
a bere ruže i cmilje.
Ružicu meće u njedra,
a cmilje svija u kitu.
Ono je moja djevojka:
cmilje će mene darovat',
a ružu metnut' u njedra,
mirisat' mene i njojzi.*

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1866: Hercegovina (Trebinje), br. 210, str. 230.
Kuba donosi i varijantu ove pjesme u izvedbi djevojaka iz Mula (v.: pr. 147).

19.

Prođe petak i subota,
dođe nedjelja.

*Nasta ljeto i proljeće,
nasta Đurđev dan.
Svi se momci poženiše,
a ja ostah sam.
Imam dragu ukraj dvora,
ja je dobro znam.*

Često joj se jutrom javljam,
pod noć pozdravljam:

„Dobro jutro, svako jutro,
želim dobar dan.

Dobar večer, svaku večer,
želim dobru noć.“

Ženiću se o jeseni
ako mi Bog da.

Zato mene moja draga
već najbolje zna.

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1866: Hercegovina (Trebinje), br. 301, str. 296–297.

20.

Ja uzmem frulu pa sviram,
pa moju dragu dozivam.

„Mlado pastirče, umilo,
što si se tako snuždilo?
Al' ti je stado nestalo,
al' ti je srce uvelo?“

„Moje je stado potpuno,
samo m' je srce klonulo.
Tri dana stojim ja ovde,
stado mi pase kraj vode.
Ne jedem ništa od bola,
a pijem vodu od dvora.
Ja uzeh frulu, š njom sviram,
š njom dragu moju dozivam.
Sve polje ječi od frule,
draga me neće da čuje!

*** Dopunjeno iz: Šegvić i Verona 1887: Prčanj/ Bijela, br. 25, str. 17 (II. dio „Sbirka narodnih pjesama koje se pjevaju po Boki Kotorskoj“).

21.

Majka Maru preko mora zvala:
 „Oj, Marice, Marice, slatki raju moj!“
 Majka Maru preko mora zvala:
 „Jesi l', Mare, to robe oprala?“

*Majka Maru preko mora zvala:
 „Kučko Mare, jesi li oprala?“
 „N'jesam, majko, ni još ni počela.“
 „Kučko Mare, a što si činila?“
 „Preko mora sitnu ružu brala.“
 „Kad s' ubrala, komu si je dala?“
 „Savila sam tri zelena vijenca.“
 „Kučko Mare, komu si ih dala?“
 „Jednoga sam bratu mome dala.
 Drugi, mlada, koji sam savila,
 ja sam toga vjereniku dala.
 Treći, mlada, koji sam savila,
 ja sam toga niz more pustila
 da mi pođe u Mletke bijele,
 da mi šalju lavka i bumbaka,
 da sašijem tunde i brkane.
 U tunde ću na misu hoditi,
 u brkane po dvoru šetati,
 na sramotu onoga junaka
 koj' me prosi, a uzet' ga neću.
 Mene majka za boljega dava,
 za boljega i za bogatijeg,
 koji nosi tahnane košulje,
 vrh košulje zelene dolame,
 više svile neg' bijela platna.
 Na nju ima trideset putaca,
 svako puče i od litre zlata,
 a na glavi svilena klobuka,
 za klobukom pero od junaka.“*

*** Dopunjeno iz: Alačević i Zarbarini 1888: Stoliv, br. 128, str. 279.

44. Dobrota, panorama, kraj 19. vijeka

45. Prčanj, panorama, kraj 19. vijeka

U arhivi Odsjeka za etnologiju HAZU, u zbirci Matice hrvatske, čuva se pet bokeljskih rukopisnih pjesmarica. Napisali su ih: anonimni autor (*Budva i Boka*, 1854), Kerubin Šegvić i Antun Verona (*Prčanj*, 1887), Miroslav Alačević i Grgur Zarbarini (*Boka*, 1888), Brno Lazzari (*Prčanj*, 1889) i A. Milostić (*Dobrota*, 1902–1903). Iz njih su nadopunjeni mnogi nepotpuni tekstovi Kubinih zapisa pjesama. Najviše je dopunjenih pjesama iz Dobrote i Prčanja.

22.

U livadi pod javorom voda izvire.

*U livadi pod javorom voda izvire.
Tud se šeće lijepa Mara, vode zahvaća.
Gledao je mlad gospodin s malog brežuljka:
„Grabi, grabi, lijepa Maro, nitko ne pazi!
Ako l' hoćeš hladne vode, dođi ujutro,
ujutro je svaka voda hladna, studena.
Ako l' hoćeš lijepa cvijeća, dođi u poldan,
u poldan je svako cvijeće baš razvijeno.
Ako l' hoćeš rujna vina, dođi uvečer,
uvečer je svako vino lijepo rumeno.
Ako l' hoćeš ljubiti drago, dođi u zoru,
u zoru se svako drago rado miluje.“*

*** Dopunjeno iz: Kuhač 1881: Petrinja, br. 1206, str. 8.

23.

Ta tvoja usta kada progovore,
kano da se vrata od raja otvore.

Okren', okreni se, srdajce moje,
naslon', nasloni se na bijele dojke moje!
Okren', okreni se, srdajce moje,
naslon', nasloni se na bolno srce moje!

*Oh, te tvoje kose sve u jedan prami,
na glavi ti stoje kao kamen dragi.*

*A to tvoje čelo povijeno vlasim'
kao mladi mjesec kad se podoblači.*

*A te tvoje obrve, ispod njih dva oka,
kakono dvije zvijezde prije sunca istoka.*

*A tvoj mali nosak sred lica 'e usađen
kakono mali grad vas u zid ograđen.*

*A ta tvoja usta kada progovore,
svak bi reko, dušo: nebesa se otvore.*

A ti tvoji zubi bijeli i gusti
koji ti proviruju u medenijeh usti.
A ta tvoja bradica, a sred nje jamica,
a srdašcu mome duboka ranica.
A taj tvoj bio vrat med širokijeh pleći,
meni čini večer veoma kasno leći.
A te tvoje ruke u mišicam' jake,
ali se to goju za mlade junake?
A te tvoje prsi širokoga polja,
na njem' dvije jabuke rajskoga pokoja.
Ali te jabuke koje ti je majka dala,
bi li jednu dušo meni darovala?
Ako ćeš mi je dati, daj mi je skrovito
da to ne zna niko neg' ja i ti doisto.
Mahnu se u prsa, dade mi jabuku,
a ja njojzi prsten na nje desnu ruku.
A ta tvoja koljena vezena s'ilami
kako modro nebo, a na njem' zvijezdami,
A te tvoje noge kada potrepeću,
svak bi reko, dušo, da biser izmeću.

*** Dopunjeno iz: Lazzari 1889: Prčanj, „Počecu te slavit“, br. 36, str. 24 (varijanta 2).

Kuba donosi i varijantu ove pjesme u izvedbi djevojaka iz Mula (v.: pr. 72 „Al' to tvoje čelo pokriveno vlasi“).

24.

Vukosavo, zlato moje,
kaži majci što te boli?
Čuj, čuj, čuj, čuj!

„Oj, jesenske duge noći,
rek'o dragi da će doći.
Il' mu doći il' ne doći,
čekat ću ga do pol' noći.
Gdje si, dragi, kud se šećeš,
zar večeras k meni nećeš?
(...)

Ko bez rose cvijeće vene,
tak' bez tebe nesta mene.“

*Tako plače drage duša,
a dragi ju blizu sluša.*

*Iznenada k njojzi skoči
pak joj ljubi crne oči.*

*Ljubi usta, ljubi lice
svoje mile jedinice!*

*** Dopunjeno iz: Deželić 1865: br. 357, str. 470–471.

25.

Sitna je kiša padala
kad sam se mlada udala.
Al' ja imam draga nadaleko
koga ljubim ja!

*Sitna [je] kiša rosila,
tri [su] me momka prosila.
A ja neću nijednoga,
već dragoga moga!*

*Moj [mi] je dragi advokat,
kupio mi [je] zlatan sat.
A ja njemu Božjeg dara
– srce iz njedara!*

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1907]: Filip-Jakov, br. 241, str. 87, 246.
Stihovi iz Kubinog zapisa mogu se pjevati kao treća strofa.

26.

Pod čadorom on se budi,
svoju sablju ljubi.

*** Ova zasad nepoznata pjesma možda dolazi iz umjetničke glazbe. Kubi su je pjevali mladići, članovi HPD *Zvonimir* iz Mula, pa je vjerojatno bila dio njihovog zbornog repertoara.

27.

Sjeničko, more, sjeničko, polje široko!

*„Sjenice, more, Sjenice, polje široko,
Kladnice, more, Kladnice, vodo studena,
s koje si, more, s koje si strane Javora?“
„S desne sam, more, s desne sam strane Javora,
kud ide, more, kud ide lijepa Jelena
i vodi, more, i vodi konja zelena,
na konju more, na konju brata ranjena.“*

*** Dopunjeno iz: Cenerić 1990: br. 304, str. 315.

28.

Oj, more duboko,
sva moja radosti,
po tebi meni plovi
cvijet moje mladosti!

*Oj, more duboko,
sva moja radosti,
po tebi mi plovi
cvijet moje mladosti!*

*Ne mogu od jada
niz more gledati.
Mrnare ću ja pitat'
za moga dragoga.*

*Moj mili i dragi,
u kojoj si dubravi?
Pošalji mi jedan cvijet
od naše ljubavi.*

*Ako je ta vila
još ljepša od mene,
ljubi je ti, moj dragi,
spomen' se od mene.*

*Spomen' se od mene,
moj tihi Dunaju,
a ja ću od tebe
kad budem u raju.*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, br. 62, str. 95–96.

Kuba donosi u izvedbi djevojaka iz Mula još dvije varijante ove pjesme (v.: pr. 79, 104). Alternativni tekst v.: pr. 79.

29.

*Paslo stado, bijelo stado, travu zelenu,
čoban grli čobanicu, svoju milenu.*

*Konja igra mlado momče uz ravno polje,
lijepo je napravio konja i sebe,
tri put ljevše vrana konja nego sam sebe.
Pusti konja put ružice da mu konj pase.
U ružici djevojčica jedno ga gleda,
a on njojzi govoraše riječi od meda:
„Što me, dušo, jedno gledaš i na me jadaš?“
Ona njemu odgovara – vila bijela:
„Nevolja 'e jedno gledat i na te jadat!
Kamo moji ljetni danci što ja istrajah,
a i duge zimne noći koje ne zaspah
izlazeći jutro i večer na to' e prozore,
gledajući vedro nebo i sinje more
odkle ćeš mi dojedriti, sivi sokole!“
Presedla se preko sedla pa joj celov da,
i on joj je govorio – on dobar junak:
„Je l' ti sada, dušo moja, služba plaćena?“
„Plaćena je, drago moje – nije do kraja!“
Kala s ruke zlaćen prsten, njoj ga dariva,
i on joj je govorio – on dobar junak:
„Je l' ti sada, dušo moja, služba plaćena?“
„Plaćena je, drago moje, i preplaćena!“
Pošetala u žardinu vila bijela;
ona ubra struk ružice pa mu dariva,
a on joj ga odvracaše s vrana konjica:*

*„Usadi ga, dušo moja, u moj vinograd.
Ti ćeš mi ga polijevati svaki drugi dan,
a ja ću ga obigrati svaki treći dan!“*

*** Dopunjeno iz: Alačević i Zarbarini 1888: Prčanj, br. 226b, str. 291–292.

30.

Sinoć mene knjiga od draga zastigla.

*Sinoć mi je knjiga od dragoga stigla,
i u knjizi piše: „Ne volim te više!“
A u drugoj javlja: „Ne volim te draga!
Ne ljuti se draga, mene ženi majka.“
„Žen' se, žen' se, dragi, željela te majka,
željela te majka, a ti djevojaka!“*

*** Dopunjeno iz: Cenerić 1990: br. 797, str. 312.

31.

Veselo srce kuđelju prede,
vesele oči sad dragu glede.
Kuđelja svile svaki čas se kida
kada dragi dragoj ode sa vida.
Povjesmo malo čim dulje traje,
čim dulje traje, ljubav prestane.
Oj, vilo bijela, što si tako nevesela,
što si mi srce odnijela?

*Vesele oči, veseli danci,
veseli oni naši sastanci,
kad na mom krilu vjerno si spala,
kad si mi slatke riječi šaptala.
Ljubi me, ljubi, srdašce moje,
još n'je daleko do bijele zore!
Oj, bella, bella, ti si tako htjela,
ti si mi život odnijela!*

*Vesele ptice po gori poje,
ali je tužno srdašce moje.
Veselo lugom pjevaju druge,
al' mene mlada sad more tuge.
Ja ljubim silom u veljem jadu,
u veljem jadu jedinu, mladu.*

*Moja [je] ljubav u toploj duši,
al' zalud dragi za dragom tuži.
Svenut će život ko ljupko cvijeće
i moju ljubav sobom ponijet će.*

*** Druga strofa (*Vesele oči, veseli danci*) dopunjena iz: Bersa 1944 [1907]: Omiš, dodatak br. 27, str. VIII, XVII.

Treća strofa (*Vesele ptice po gori poje*) dopunjena iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 60, str. 61–62.

32.

Mili Bože, mutna mora!

*O, moj Bože, mutna mora
kud prolazi draga moja!
Eto, sunce iz visine,
za tobom mi srce gine!
Upisat ću ime tvoje
na vrh gore brštanove.
Ko god prođe neka čita
izranjeno srce moje!*

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1907]: Šibenik, br. 453, str. 151, 320.

33.

*Cvijeće brala djevojka
po zelenoj livadi.*

*Junak jezdi uz potok,
konjic mu 'e putonog.
„Stani, konju, živ ti ja,
dok djevojci celov dam!*

*Ako li ga i ne dam,
biće nama što Bog da!"*

*** Dosad nepoznata pjesma u stilu dalmatinske pučke gradske popijevke.
Dopunjeno iz: Alačević i Zarbarini 1888: „Peraške počasnice. Šaljive“, br. 184, str. 284.

34.

Posahlo je drvo borovo.

*Uvelo je lišće borovo
pod kojim je dragi bolovo.
Često njega ljuba ob'lazi,
u kecelji grožđa donosi:
„Hoćeš li mi, dragi, preboljet'?"
„Kad mi prvo zvono zazvoni,
onda ću ti, draga, preboljet'!"*

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1906]: Glavice-Sinj, br. 457, str. 152, 321.

35.

Ti već spavaš, Milko moja,
ti već spavaš, Milko moja,
ti već spavaš, Milko moja,
ja ti želim slatki, laki san!

*Ti već spavaš, Milko moja,
ti već spavaš, Milko moja,
ti već spavaš, Milko moja,
već te grli slatki [laki] san!*

*A ja tužan bez pokoja,
a ja tužan bez pokoja,
a ja tužan bez pokoja,
živim, [Milko,] bila noć il' dan.*

*Blago tebi, Milko moja,
blago tebi, Milko moja,
blago tebi, Milko moja,
[ja ti želim] slatka pokoja!*

*** Dopunjeno iz: Deželić 1865: br. 491, str. 599–600.

Usp. s primjerom br. 17 „Ja ljubim tebe, moja ružice“.

36.

Sinoć prođoh ja ispod prozora,
kad mi draga večera.

*„Sinoć prođoh ja pokraj pendžera,
sjedi cura, večera.*

*Cura večera kave, šećera,
pred njom bijela kecelja.*

*– Curo, govori, pendžer otvori,
hoću l' doći k večeri?“*

*„Dođi, marim ja, moja mama zna
da ja imam švalera!“*

*„Curo večeraj, mene ti čekaj,
bit će dva, tri poljupca!*

*Četiri i pet, bit će i deset,
ljubi mene [zauvijek]!“*

*** Dopunjeno iz: NNP 1931: br. 175, str. 145–146.

37.

Sinoć Ivo, sinoć Ivo iz Mostara dođe,
sinoć Ivo, Sarajevo bijelo, iz Mostara do-.

*Sinoć Ivo iz Novoga došo,
u Novom je sprosio djevojku.
Kad je došo, tak' je ljubi kazo:
„Ja u Novom isprosih djevojku.
Od tebe je tanja, a i viša,
čelom viša, a licem je ljepša,
i poviše bijela ruha ima.“*

*Hitro skoči ljuba Ivanova
te uzimlje tinte i papira:
„Kurve, kučke, u Novom djevojke!
Koja li je moga Ive ljuba,
koja mu je vezen jastuk dala,
na jastuku sitno izvezeno,
izvezeno ime Ivanovo?
Al' u Ive vjerna ljuba ima
i u ljube tri sina jedina.
Jedan sinak vrana konja jaše,
drugi sinak sitnu knjigu piše,
treći sinak u maloj bešiki.
Koji sinak vrana konja jaše,
on će tebe konjem pogaziti;
koji sinak sitnu knjigu piše,
perom će ti oči povaditi;
koji sinak u maloj kolijevci,
onaj će ti oči iskopati!“*

*** Dopunjeno iz: Deželić 1865: br. 388, str. 508–509. Isto i: Kuhač 1879: Novi Vinodolski, br. 423, str. 19.

Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Perasta (pr. 117 „Sinoć Jovo iz Mostara dođe“).

38.

Izišla je u Novi naranča.

*Uzrasla je u Novi naranča,
na sve strane raširila grane.
Tu mi Pero svate sakupljaše,
odabira što je za kojega:
starog svata – mila strica svoga,
prvijenca – miloga ujaka,
a đevera – miloga rođaka,
sretna kuma – dobra prijatelja,
a vojvodu – mila zeta svoga.*

*** Dopunjeno iz: Marjanović Krstić 1998: Morinj, br. 126 str. 119, 256–257.

Kuba donosi i dvije varijante ove pjesme iz Perasta (pr. 109, 110 „Uzrasla je u Novi naranča“).

Ime „Pero“ u trećem stihu odnosi se na mladoženju.

39.

Na što te, ćerko, tuđin taj mami?

„Na što te, ćerko, tuđin taj mami?“

„Na žute dunje i na lemune.“

„Kakvi su, ćerko, žuti lemuni?“

„Ozgar su žuti, a usred ljuti.“

„Takvi je, ćerko, tuđin svaki taj!“

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1907]: Filip-Jakov pr. 93, str. 39, 193.

40.

Mjesta uzeća od Perasta
od Mječanina,
ne ostade već u Risnu
ni jednog Turčina.

*** Gornju melodiju kapetana Ferda Petovića treba pjevati na stihove pjesme Ivana Krušale *Spievanja događaja boja peraskoga na 15. svibnja 1654.*, napisane u bugarštikom ozračju. Tekst pjesme se nalazi u primjeru 89 „Potla uzeća mjesta Risna od Mlečanina“. Gornja dva Petovićeveva stiha treba zanemariti jer su netočna.

41.

Malana si bila,
sempre te amavo.

Ustani gospojo,
vien mi a sentire,
slušaj gorke tužbe
te le voglio dire.

Malahna si bila,
sempre te amava,
u noći, u dnevnu
per te sospirava.

Kad sam tuda proša
senza te vedere,
tvoje lice lipo
chi ha da godere?

Kad sam tuda proša
cogli occhi bassi,
lice si m' odnila
fra i due brazzi.

Dakle slugi tvomu
non esser crudele
jere te on ljubi
fra tutte le belle.

Fra tutte le belle,
gioia del mio core,
sad ćeš mi podati
segno del tuo amore.

Sad ćeš mi podati
segno del tuo affetto,
onda ću se zvati
amante contento.

*** Dopunjeno iz: Ostojić 1880–1883: Povlja na Braču, str. 463 (prema pjevanju Katice Ostojić).

42.

O, djevojko mila,
fiumana bella,
kamo li se uzdaš,
odiana, stella?

O che bel visetto
chi ha da godere,
mirno te san proša
senza te vedere.

Mene su pitali
od Trešća *signori,*
pak su mi davali
per pegno tesori.

A ja nisam htela,
mai non volevo,
nego sam činila
come che volevo.

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1907]: Kaštel Novi, br. 85, str. 37, 189.

43.

Lijepo ti je pogledati bilo
đe gospoda piju vino 'ladno.

*Lijepo li je pogledati [bilo]
kad gospoda za sofrom šedahu
i za sofrom vino ispijahu.
Na rame im pajun perom zlatni,
a na drugo slavje, grlo jasno.
Ma govori slavje, grlo jasno:
„A tako mi, pajun, perom zlatni,
da su moja takova perija,
ja bih moja pera povadio,
svu gospodu redom darivao,
svu gospodu i gospodičice!“
Odgovara pajun perom zlatni:
„A tako mi slavje, grlo jasno,
da je moje tako grlo jasno
ja bih moje grlo progladio,
svu gospodu redom prepjevao,
svu gospodu i gospodičice!“*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, br. XXXII, str. 53–54.

44.

Uz trpezu, niz trpezu,
sivi sokole!

1. Uz trpezu, niz trpezu,
sivi sokole!

U kljun nosi zlatno pero
pa se diči š njim.
I mi s tobom, barjaktaru,
jer imamo s kim!

Uz trpezu, niz trpezu,
sivi sokole!
Puna su ti brena pera
drobna bisera,
bila našem barjaktaru
sreća vesela!

2. Uz trpezu, niz trpezu,
sivi sokole!
Pa natoči dobra vina
u zlatne čaše,
pa napuni mladoženji,
neka mu je čast,
među braćom i družinom
vazda pošten glas!

*** Dopunjeno iz: 1. Lazzari 1889: Prčanj, „Počasnica“, br. 6, str. 49–50; 2. Milostić 1902–1903: Dobrota, br. 19, str. 32–33.

Milostić navodi redosljed osoba kojima se ovom pjesmom nazdravlja na svadbi: „mladoženji“, „mladom kumu“, „nevjesti“, „roditeljima“, „roditeljima“, „kome se hoće“.

45.

Pade listak naranče
usred čaše junačke.
Da je znala naranča
da je čaša junačka,
vrhom bi se povila
ter bi čašu popila.
Napij mi se, domaćine,
neka ti je čast,
među braćom i družinom
vazda pošten glas!

*** Kuba donosi i varijantu ove počasnice iz Kotora (pr. 66 „Pade cvijetak naranče“).

46.

Na put nama dobra sreća bila!

*Pošli zbogom kićeni svatovi,
na putu vam dobra sreća bila!
Zarano nam Milu povedoste.
Za kosom joj sunce ponesite,
a u ruke dvije kite mira:
da je mirna jedna i druga strana,
a najviše ta Jovova majka!*

*** Dopunjeno iz: Vukmanović 1960: Paštrovići, str. 320.

Melodija pjesme pripada specifičnom vokalnom stilu „iza glasa“ (usp.: pr. 140 i 154).

Ime „Mila“ u trećem stihu odnosi se na mladenku, a ime „Jovo“ u sedmom stihu na mladoženju.

47.

Kada sunce za'odaše, omrča se dan.
Tada stoku povraćaše Andrija Šaran.

isto: Ljubio se bijeli golub sa golubicom

*Ljubio se bijeli golub i golubica,
gledalo ga mlado momče i djevojčica.
Iz travice kojom bistar potok žubori
golub guče, njemu momče tiho govori:
„Bijelo ti je bijelo perje u golubice,
al' je bjelje bijelo lice u djevojčice.
Crven ti je kljun, golube, u golubice,
al' su usne rumenije u djevojčice.
– Zagrlj me, djevojčice, da se ljubimo,
sramota je od goluba da dangubimo.
Što će reći tvoja majka, ne brini se ti,
našu tajnu sam Bog znade i nas dvoje, mi.
Pojubi me, djevojčice, pa ću tebe ja,*

*pa ja tebe pa ti mene, to su opet dva.
I golupci vidjeli su gdje se ljubimo,
ljubimo se, grlimo se gdje se vidimo.
A manit bi junak bijo kad te ne b' htio,
kad su t' usne tako slatke kao šećer bio.
A njedarca mirisava kao ruža cvijet,
ljubiću te, djevojčice, pa šta rek'o svijet!*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, br. 58, str. 87–88.

48.

*Ajme, vidim na zemljicu
prijatelja vjerna svoga
đe probljedi vas u licu,
ne budi se o' sna svog!*

*Ajme, vidim na zemljicu
prijatelja vjerna moga
đe probljedit vas u licu
ne budi se od sna svoga.*

*Svak bi reko da je zaspo
pak da će se probuditi,
ma bojim da je umro
i san mu je vjekoviti.
(...)*

*Svak' [ga] plače, svak' žaluje,
svak' spominje [njega] s mukom,
najveće Kate Danilova
koja bijaše pod zarukom.*

*Koja veli: „Sunce žarko,
promisli se samoj meni,
nijesi umro, dragi Marko,
nijesi umro, moj ljubezni!*

*Za [me] živi tvoja dobrota,
za me živiš ti do vijeke,
od ljubavi prevelike
evo izgubih pô života.*

*Pregorjela sve bih za te
jer imadem zarad koga.
Što dočeka jedna Kate
da izgubi draga svoga!*

*Evo ima godinica
tvoju ljubav da poznadem,
a sad crna kukavica
iza tebe kako ostajem.*

*Kome, dakle, ti ostavljaš
vjerenicu pravu tvoju,
i od nje se sad rastavi
smrcu jednom, ljubavi moja!*

*Plaču tebe od Kaštela
prijatelji dragi, mili,
koji tebi dobro 'očaše
kao bratu, i još više.*

*I općeno svi pjevaju:
„Daj mu, Bože, pokoj u raju!“
I općeno svi pjevaju:
„Daj mu, Bože, mjesto u raju!“*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, br. 105, str. 148–152.

49.

Lijepa ti je u Alage ljuba.

*Lijepa ti je u Alage ljuba,
te ljepote u svoj Bosni nema,
u svoj Bosni, u 'Ercegovini.
Zalud njojzi sva ljepota njena
kad Alaga i ne gleda na nju,
već on ljubi Omerovo zlato
koje 'no je u kavezu raslo.
Nit' je vid'lo sunca nit' mjeseca,
niti znade na čem' žito raste,
na čem' žito, na čem' rujno vino.*

*** Dopunjeno iz: Kuba 1890: Podgorica, br. 53, str. 92–93.

50.

U Ivana gospodara.

*U Ivana gospodara
dosta blaga, dosta para,
i dvorova i čardaka
i dva sina, dva junaka.
Ali jošte snaha nema,
u prosce se knjaz sad sprema,
isprosiće snahe dvoije.
A nama bi najmilije
da iz ovog našeg kola
knjaz zaruči dva sokola.
S junacima, s unucima
dvor bi njegov napunile.
Zeta samo rađa vile:
vile mreže raširile
pa u njima love momke.*

*** Dopunjeno iz: Petrović Njegoš 1989 [1886]: str. 61–67.

51.

Bolan mi leži, džano, Kara Mustafa,
prićeš me, bolan, Kara Mustafa.

*Bolan mi leži Kara-Mustafa,
bre đidi, deli Kara-Mustafa,
bolan mi leži, hoće da umre.
Kraj njega sedi tanka Stojanka,
kraj njega sedi, tiho besedi:
„Ko će da t' nosi to svetlo oružje?“
„Neka ga nosi taj Ajduk Veljko
jer on je bolji junak od mene.“
„Ko će da t' paše tu britku sablju?“
„Neka je paše taj Ajduk Veljko
jer on je bolji junak od mene.“*

„Ko će da t' jaše tvog vrana konja?“
„Neka ga jaše taj Ajduk Veljko
jer on je bolji junak od mene.“
„Ko će da t' ljubi tanku Stojanku?“
„Neka je ljubi taj Ajduk Veljko
jer on je bolji junak od mene.“

*** Dopunjeno iz: IVSNL 1893: str. 199–200.

52.

Sinoć mi djevojka za gradom zaspala.

Zaspala djevojka drijenku na korijenku,
drijenku na korijenku, lozi na granici.
Tudijer mimo minu mlad junak na konja,
trudan i umoran djevojci govori:
„A, Božja ti pomoć, lijepa djevojko!
Jel' si se naspala i u sanku snjela
da ćeš biti moja al' brata mojega?“
Djevojka junaku [tiho govorila]:
„Minuj mi ga s Bogom, mlad junak na konja!
Ja sam se naspala i u sanku snjela
da neću bit' tvoja ni brata tvojega.
U tebe mi kažu majku presrditu,
braću ognjevitu, sestre podnosljive.“
A junak djevojci tiho odgovara:
„Ja ću tebe, dušo, lijepo naučiti.
Kada majka kara, ti ne odgovaraj.
A kad braća moja iz lova dolaze,
iz dalek' ih gledaj, na bliže ih sretaj,
oružje im primaj, u ruke celivaj:
'Aj, dobro mi došli, moji mili đeveri,
moji mili đeveri, zlaćeni prsteni!'
A kad sestre moje iz doma dolaze,
iz doma dolaze, a u rod ulaze,
iz dalek' ih gledaj, na bliže ih sretaj,
kolijevke im primaj, u ruke celivaj:

Pjesme dalmatske iz Boke Ludvika Kube (1907. g.)

*'Aj, dobre mi došle, moje mile zovice,
moje mile zovice, hrabrove sestrice!
Tako ćeš im, dušo, svijem ugoditi,
svijem ugoditi i mila im biti!'*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, br. 97, „Za kolo“, str. 137–139.

53.

Evo ti vijenac vraćam
što si mi njegda dala.
Na njem' ti mala fala,
otrovnog j' cvijeća u njem'!

*Preko prostrana polja,
preko duboka mora,
preko zelene gore
žalostan ću se zvat'.*

*Ona crvena riba
što se po moru šćeće;
još moje srce neće
za njome proplakat'!*

*Videćeš moje žalbe,
đe more ribu smeće;
još moje srce neće
za njome proplakat'!*

*** Dopunjeno iz: Kuba 1890,1892: Herceg Novi, br. 37 (prema pjevanju Jovana Milovića).

Ova je pjesma tekстом povezana s pjesmom „Zbogom, neharna dušo“ (v.: pr. 69, 73, 90 i 108 iz Mula, Kotora i Perasta).

54.

Djevojka sam, na sve mi se žaluje.

*Sirota sam i sve mi se žaluje
što ja ne znam gdje moj dragi stanuje.
Gdje danuje, gdje li noću noćuje,
il' se hulja s drugom dragom miluje?*

*Nek' miluje i neka se naljubi,
doć' će vrijeme i on će se kajati,
pak će doći pod moj pendžer plakati,
a ja neću na njega ni gledati!*

*** Dopunjeno iz: Kuhač 1879: Đakovo, br. 585, str. 142.

Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Risna (v.: pr. 130 „Sirota sam, na sve mi se žaluje“).

56.

*Tako će malo, pomalo
svršiti mladost moja.
Neharna ljubav tvoja
u znak će tome bit'!*

*Sve malo i pomalo
proći će mladost moja.
Nevirna ljubav tvoja
svemu je uzročna!*

*Dijeli se, dušo, dijeli,
komu ćeš razlog davat'?
Ti ćeš se mene sjećat',
a zašto, sam Bog zna!*

*Evo ti srce moje,
razdri ga na dvi pole,
u njem' ćeš naći bolest,
bolest od ljubavi!*

*** Dopunjeno iz: *Klupa Makarska* 2010: br. 3.

57.

*O, Anko, Ankice, ti si prevarena,
da te ne ljubim ja, to nije istina!*

*Ančice, dušice, ti si prevarena,
da tebe ljubim ja, to nije istina!*

*Da ću se ženiti, to stoji u dvojbi,
drugu ću uzeti, a ti se izgubi!
Ančice dušice, na nebu zv'jezdice,
na zemlji trava gdje Anka spava.
Povene cv'jet plavi, zove se ljubica,
kog' je zasadila mâ draga Ančica.
Povene ljubica, povene Ančica
jer se razbolio koj' ju je ljubio.
Nesretan onaj čas kad smo se sastali,
presretan onaj čas kad smo se rastali!*

*** Dopunjeno iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 177, str. 170.

58.

Golubice bijela, što si nevesela,
golubice bijela, što si nevese-?

*„Golubice bijela, što si nevesela?“
„A kako ću, jadna, ja biti vesela
kad moj golub leti od jata do jata?
Pa on, pa on ljubi druge golubice,
bijeće golubice, moje drugarice,
a na mene jadnu ni gledati neće!
Moj golube bijeli, kad ćeš dolećeti,
kad ćeš dolećeti, mene poljubiti?“
„Bijela golubice, za tri godinice,
za tri bijela dana i tri noći tavné!“*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: *Dobrota*, br. 57, str. 86.

59.

Išla cura na vodu,
izgubila jagodu,
našla voće, tako jela
pa se razboljela.

Išla cura pa išla,
sve dućane obišla,
da kupuje svilu plavu
što na vjeru daju.

Išla cura pa išla,
sve dućane obišla,
da si kupi kilu gara,
da obrve šara.

Daj mi, mati, sekser, dva
da si kupim otrova,
da otrujem čedo malo,
da ne viče: „Mamo!“

*** Dopunjeno iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 274, str. 263–264.

60.

Što je bilo, jagodo,
što je bilo, jagodice,
što je bilo, sve se poudalo!

Zeleni se, jagodo,
zeleni se, jagodice,
zeleni se po svoj gori trava, hoj!

Pokraj mene, jagodo,
pokraj mene, jagodice,
pokraj mene ljubičica plava, hoj!

Plavo cvijeće, jagodo,
plavo cvijeće, jagodice,
plavo cvijeće uvenuti neće, hoj!

Prava ljubav, jagodo,
prava ljubav, jagodice,
prava ljubav izginuti neće, hoj!

Došla jesen, jagodo,
došla jesen, jagodice,
da idemo prositi djevojku, hoj!

Ja ju prosim, jagodo,
ja ju prosim, jagodice,
ja ju prosim, ona se ponosi, hoj!

Ovim šorom, jagodo,
ovim šorom, jagodice,
ovim šorom djevojaka nema, hoj!
Što god bilo, jagodo,
što god bilo, jagodice,
što god bilo, sve se razudalo, hoj!
Što j' ostalo, jagodo,
što j' ostalo, jagodice,
što j' ostalo, na modu se dalo, hoj!

*** Dopunjeno iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 132, str. 127–128.

61.

Ljubavi, ljubavi, ufanje veliko!

1. Ljubavi, ljubavi, ufanje veliko,
ljubiš li me, draga, u srcu koliko?
2. Da mi se stooriti 'ticom lastovicom
i gnijezdo saviti pod tvojom gredicom!
Tad bi miran bio, moje drago veselje,
kad bi žuberio vrh tvoje postelje.
Jutrom bi u zori pripjevo tvoje dike,
u tvojoj kamari sve pjesni razlike.
I kazo kako mrem i dnevi i noći,
i gorko tugujem bez tvoje pomoći.
Kako sam ja željan s tobom govoriti
i moje žuđenstvo samoj tebi otkriti.
Kako sam hodio s večera, u zori,
za moj' te videti, dušo, na prozori.
Kad bi razumio da sam tebi mio,
krila bi pustio, s vrh tebe sletio.
Vedro bih ti čelo za zoru primio,
pred kojom bi jutrom rano žuberio.
(...)
Prije će žarko sunce s istoka na zapad
nego ljubav moja na manje ikada.

*Ko je komu i drag, s očima ga gleda,
a srcem ga ljubi da to niko ne zna!*

*** Dopunjeno iz: 1. Buble 1992: br. 35, str. 190–195; 2. Lazzari 1889: Prčanj, „pjesme što se u kolu pjevaju“, br. XXIV, str. 15–16 (prema kazivanju Joze Luković).

62.

Sitno cmilje pokraj mora raste.

*Sitno smilje pokraj mora raste,
a bosilje pokraj vode 'ladne.
Naslanja se smilje na bosilje,
svaka draga na svojega draga,
a ja, mlada, nemam na kojega
neg' na krilo Boga velikoga!
Imala sam i brata i draga,
oba su mi na vojniciu pošla,
na vojniciu, na tursku granicu,
Bog da znade hoće li kad doći?
Varoš prođoh, draga moga nađoh,
vas sv'jet prođoh, al' brata ne nađoh.
„Što bi, mlada, ti za brata dala?“
„Za brata bih crne oči dala,
a za draga sve što bi imala.
Nije brata što ne rodi majka,
ni ljubavi što tuđa junaka!“*

*** Dopunjeno iz: Lazzari 1889: Prčanj, br. LXIII, str. 48 (prema kazivanju Joze Luković).

63.

O, vesela, mrkla noći.

*O, dugačka, mrkla noći
koja mi činiš ovđe doći
i bez straha i bez srama
i bez tiha progovora!*

*Evo, dušo, trećo večē
da dohodim da ti rečem:
„Ljubiš li me, dušo draga?
Jer ne mogu srećan biti,
s tobom, dušo, govoriti!“
Sa penđera lijepa Slavke
milo Mirku odgovara:
„Ljubim, dušo, i ljubiću,
na svijetu prestat neću!
Ti ne slušaj, dobro moje,
što jezici zli govore.
Hoće omrazu da postave
među mome i tobome,
al' istina neće biti
da ćemo se mi svaditi,
nego ćemo potvrditi:
što nije bilo, to će biti!
Prije će se velje rijeke
na tragove povratiti
nego, dušo, ljubav naša
igda dovijek rastaviti!
Prije će sunce bez svjetlosti,
neg' ja i ti bez milosti!
Prije će zemlja bez kamenja
neg' ja i ti bez ljubavi!“*

*** Dopunjeno iz: Lazzari 1889: Prčanj, br. XLVIII, str. 40–41 (prema kazivanju Neže Ratković).

64.

*Na slavu se sleglo sve selo,
oko srca sve je veselo.
Čili momci ustaju,
u kolu se fataju.*

*Na slavu se sleglo sve selo,
oko crkve sve je veselo.
Čili momci ustaju,
u kolu se hvataju.*

*Samo moja dika van kola,
prepuče mi srce od bola.
Skokni, cupni, lagana,
pored svoga dragana!
Skokni, mili cvijete rumeni,
evo nama, dušo, jeseni!
Lijep će danak svanuti,
nama sunce granuti!*

*** Dopunjeno iz: Marjanović-Krstić 1998: Kuti (Herceg Novi), br. 35, str. 88, 210.

65.

*Junak ide gorama,
oružan je str'jelama.

Junak jezdi gorama,
opasa se strijelama.
Suproč njemu druga dva.
Jedan reče: „Odimo na nj!“
Drugi reče: „Ne odimo na nj!“
Tiho sjedi, mudro zna.
'Er ak' on nas dočeka,
svijeh majka pričeka!
I oko i čelo, sve nam, braćo, veselo!*

*** Dopunjeno iz: Alačević i Zarbarini 1888: Perast, „Peraške počasnice. Junaku“, br. 161, str. 282.

66.

*Pade cvijetak naranče
usred čaše junačke.
Da je znala naranča
da je čaša junačka,
ne bi grane savila,
a čašu bi ispila!*

*** Kuba donosi i varijantu ove počasnice iz Mula (pr. 45 „Pade listak naranče“).

67.

Slatko spavaj, dušo draga,
ka' n'je misli koj' te smeta,
al' grehota mladih ljeta
da bez družbe sama spiš.

Al' za dugo nećeš spati,
bićeš i ti zagrljena,
bićeš i ti obljubljena,
sama tada nećeš spať.

*Slatko spavaj, dušo draga,
kad n'je misli da te smeta,
al' grehota mlad'jeh ljeta
da brez družbe sama spiš.*

*Al' u dugo nećeš spati
bićeš i ti obljubljena,
I ti bićeš zadružena,
vjeruj sama nećeš spať.*

*Ljubav san će rastjerati,
razgovor će ljubav biti,
ljubav će ti slatko riti
što ne mogu tužan ja.*

*Zadružena u ljubavi
kada draga budeš steći,
jednako ćeš hodit leći,
ali tadar nećeš spať.*

*Pitaće te tvoj ljubovnik:
„Ljubi li me srce tvoje?“
Odgovori: „Drago moje,
ja te ljubim, evo na!“*

*Ko se tako srećan rodi
da će blude tvoja biti?
Ko će tebi ugoditi,
ko će tebi smestit san?*

*** Dopunjeno iz: Bunić 1866: Dubrovnik („I. Mladaj prijateljici“), str. 263.

68.

Što nijesam davno, to jutros rano
ustadoh i odoh
da se rano prođem i sa rosnim cvijećem
nasitim, nakitim.
Kad nedaleko čujem da prijeko
nešto čini: tik-tik-tak, ti-ti-ri-ti-ta.

*Što nisam davno, to jutros rano
ustadoh i odoh
da se malo prođem i sa rosnim cvijećem
nasitim, nakitim.
Kad nedaleko čujem iz preko
nješto čini: tik-tik-tak...*

*Što pođoh dalje, dođoh u polje
i smotrih livadu.
Na livadi trava, na njoj djeva spava,
uznojna, rumena.
Oči mi stanu, noge mi klonu,
srce čini: tik-tik-tak...*

*Ja korak bliže, ona se trže
i skoči s tom riječi:
„Kuda si zaišo, vodenicu prošo,
što tražiš od mene?
Tam' se nose vreće gdje 'no potok teče,
gdje se čuje: tik-tik-tak...*

*Ne bud' svirepa, djevo prelijepa,
najmlađa, najljepša!
Ja za tobom bludim, hoću da poludim,
i žudim da s' ispovedim.
Ti si rosno cvijeće za kim moje srce
uvijek čini: tik-tik-tak...*

*** Dopunjeno iz: Kuhač 1878: Srbija, br. 188, str. 152.

69.

*Se mi volevi bene,
come te lo dicevi,
amor con altra dona
ho lo facevi.*

Zbogom, neharna dušo,
tr'jeba se nam dijeliti.
Što ću tužan činiti
kada me ti mrziš?

*Zbogom, neharna dušo,
treba se nam dijeliti.
Što ću jadan činiti
daleko od tebe?*

*Preko prostranijeh polja,
preko dubokih mora,
preko visokijeh gora
žalosan ću te zvat'.*

*Viđećeš na tugu moju
gdje more ribe izmeće,
al' tvoje srce neće
za mnom proplakat'!*

*Suze će se moje liti,
zvijezdama sojetlost kriti,
al' tvoje srce neće
za mene proplakat'!*

*Uvenulo je za me
svako proljetno cvijeće,
al' tvoje srce neće
za mnom proplakat'!*

*Evo ti vijenac vraćam
kog' si mi njegda dala.
Na njem ti mala fala,
nevjerna đevojko!*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, br. 63, str. 96–97.

Kuba donosi još dvije varijante pjesme „Zbogom, neharna dušo“ (v.: pr. 73 i 108 iz Mula i Perasta) i jednu varijantu pjesme „Se mi volevi bene“, bez mjesta zapisa. (v.: pr. 90).

70.

Kada se, dušo, sa majkom karaš,
majčina Marice, ljubim te ja!

*Ima vremena da na te mislim,
pismo ti kitim, primi ga ti.*

*Ali me neće ta mati tvoja,
Milenko moja, ljubim te ja.*

*Kad u postelju ja pođem spati,
stanem te zvati: „Gdje si mi ti?“*

*Kada pospavam to malo sanko,
s pameti vanka ne ideš mi ti.*

*Kad se ti, dušo, po putu šećeš,
al' mene nećeš, tužan sam ja.*

*Te tvoje oči kad me gledaju,
jade mi daju, uzrok si ti.*

*Primi dar ovi, Milenko moja,
o vjerenice, ljubim te ja!*

*** Dopunjeno iz: Šegvić i Verona 1887: Prčanj, str. 30–36.

Kuba donosi još jednu varijantu ove pjesme iz Mula (pr. 97 „Vesele 'tice u gori poju“).

71.

Ja je zovem sa mnom na večer-če-ru,
sa mnom na večer-če-ru,
sa mnom na večer-če-ru.
Ej, mila, đin-đera, šarena fr-cur-cura,
šarena tor-bir-bica, sa mnom na večeru.

*Udri kiša gori na vrh gore,
tamo mi je dika kod volova.
Kod nje mi je divna kabanica,
kod nje mi je šarena torbica,
u njoj mi je frula salivena.
U nju sviram, curice dozivam:*

*„Hajte, cure, sa mnom večerati
tri krumpira sa šurom mergira!“
Neće cure sa mnom večerati
tri krumpira sa šurom mergira,
već bi cure bijela pasulja!*

*** Dopunjeno iz: Kuba 1890, 1892: Ston (okolica Knina), br. 72.

72.

Al' to tvoje čelo pokriveno vlasi
kano vedro nebo kad se naoblači.
Nije ga, nije ga, njega doma nije ga,
njega doma nije ga, sutra će doć'.
Ra-ra, ra-ra-ra, ra-ra, ra-ra-ra,
djevojčice ti si moja!

*Dobar večer Bog dô u ovoj kontradi,
prvo mojoj mladi pak mojoj kunjadi.
(...)
A ja imam vilu sred Kotora grada
ka 'e pripasana s verigom od zlata.
U nju mi 'e kosa kita imbrišima,
u nju mi 'e čelo kano vedro nebo.
Nje su obrvice dvije pijavice,
nje su trepavice krila lastavice.
U nje su mi oči do dva zrnca ambra.
U nju mi 'e nosak sred lica usađen
kakono kaštio na Kotor sagrađen.
U nje su obrazi dva rosa rumena,
u nju su mi justa rumena koralja,
kada progovore: raj vrata od raja!
U nju su mi zubi dv'je struke bisera,
u nju su mi prsi polja širokoga.
Na prsi joj stahu dv'je zlatne jabuke
što su uzgojene za mlade junake.
U nje su mi ruke kako u junaka,*

čim bi zagrlile sokola divjaka,
ma neće divjaka već mene junaka!

*** Dopunjeno iz: Alačević i Zarbarini 1888: (vj. Kotor), br. 231, str. 294–295.

Kuba donosi i varijantu ove pjesme u izvedbi mladića iz Mula (v.: pr. 23 „Ta tvoja usta kada progovore“).

73.

Zbogom, neharna dušo,
treba nam se dijeliti.

*** U primjerima br. 69 iz Mula i br. 108 iz Perasta Kuba donosi još dvije varijante pjesme „Zbogom, neharna dušo“. U njima se nalaze i cjeloviti tekstovi pjesme.

74.

Milkina kuća na kraju,
oko kuće kučki lajaju.
Alaj, neka laju, nek' laju,
neka moju Milku čuvaju!

*Ja prođoh snužden kraj dola
i stadoh malo kraj kola,
al' u kolu Milka skakuće,
iz oka joj ljubav šapuće.*

*Ja stadoh Milku gledati,
Milka se stade brcati.
A ja velim: „Milko, dosta je!“
Ona ne zna sama što joj je.*

*Milkino oko plavetno
i na me migne pametno;
odmah moje srce osjeti
da će mene Milka voljeti.*

*Milka se vadi iz kola
i prati svoga sokola,
a sokol će Milku pratiti
dok ju on uzmogne shvatiti.*

*Milkina kuća na kraju,
okolo kuće psi laju.*

*A ja velim: „Neka, nek' laju,
oni moju Milku čuvaju!“*

*Milkina mati ljutita,
Milkina braća srdita,
a ja velim: „Nek' su ljutiti,
ja ću ipak Milku ljubiti!“*

*** Dopunjeno iz: Deželić 1865: br. 405, str. 526–527.

75.

*Lijepo noći za nas dvoje.
Ej, jadi, jadi, jadi,
sastalo se dvoje mladih.*

*Lepe noći, lepe mesečine!
U koga je nadaleko dika,
može ići, može je obići!*

*** Dopunjeno iz: VSNL 1903: str. 50.

76.

*Imala sam draga moga,
smrt mi ga je umorila.*

*Ja sam bajna sirotica,
nemam ništa ispod neba,
jedva skućim znojem lica
gdje da legnem i kus hljeba.*

*Iz malenih mojih noga
sirota sam i uboga.*

*Imala sam brata mila,
moj razgovor, moja nada,*

*smrt mi ga je umorila,
mjesec dana tek je sada.
Blago lišće kan'da sinu
u mom krilu kad priminu.*

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1907]: Kaštel Novi, br. 218, str. 81, 239.

77.

*Moje janje umiljeno,
sjedi meni na koljeno!
Ljubim, ljubim te ja,
ružo moja, ljubezna moja!*

*Dušo moja poljubljena,
sjedi meni na koljena,
jedno drugo poljubimo,
s ljubavlju se okrijepimo!
Kad ti vidim bijelo lice
koje nježno gleda nice,
nemilosno sebe gubim
ako tebe ne poljubim.*

*Oči plave krase lice
ko dv'je zlatne pijavice.
Iste zvijezde nadvisuju
ljubav s ljubavlju kad snuju.*

*Glavu rese plave kose
od proljetne ljepše rose.
Bjelosnježne nuz to ruke
zadaju mi teške muke.*

*Tijela jesi tananoga,
struka pako ugodnoga,
hodiš kako pavunica,
sitniš kako golubica.*

*Usta, izvor sve miline,
zbore riječi tek nevine
koje srce moje hrane
dokle živjet' ne prestane.*

*Zato, Milko poljubljena,
sjedi meni na koljena,
jedno drugo poljubimo
i navijek se zagrlimo!*

*** Dopunjeno iz: Deželić 1865: br. 311, str. 414–416.

78.

*Nevina djeva polako hodi:
„Teška me briga ka groblju vodi.
Sreća i život ti si mi bio,
a sad si mi se u zemljicu skrio!“*

*Nevina djeva polako hodi,
teška ju tuga stazicom vodi.
Kraj groblja stala ter lije suze,
šaputom pita: „Ko mi te uze?
Miljenko mili, čelenko moja,
gdje ti je ona zakletva tvoja?
Srce i život ti si mi bio,
a sada si se pod zemljom skrio!*

*Pomoći nema s nijedne strane,
a lijeka nema da liječim rane.
Otvori groblje jer duša moja
hoće da sleti na prsa tvoja!“*

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1906]: Baška Voda, br. 248, str. 248, 395.
Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Perasta (v.: pr. 114).

79.

*Oj, more duboko,
sva moja radosti,
po tebi mi plovi
cvijet moje mladosti!*

*Tu more duboko,
sva moja mladosti,
po tebi meni plove
sve moje radosti!*

*Ne mogu od mila
u more gledati,
mornare hoću pitati
za svoga dragoga.*

*„Vi, mladi mornari,
za pravo kaž'te mi,
oh, kuda je otišo
moj dragi suđeni?“*

*„On k moru pošo je
da robu kupuje
i skoro će se vratit'
u mili zavičaj.“*

*„Moj dragi suđeni,
u koj' si dubravi?
Napiši jedan listak
o našoj ljubavi!“*

*„Ah, ružo rumena,
ti men' si suđena
ko proljetni što dani
sunašcu žarkome.“*

*„Ko mjesec mjesecu,
sunašce sunašcu,
i ti mi ležiš, dragi,
na mome srdašcu.*

*Kad otišo si spat'
nek' laka ti je noć,
svi anđeli iz raja
ti bili u pomoć!*

*Ah, blaženo mjesto
na kom počivaš,
ah, sretna ona staza
kom ti se oblivaš!“*

*** Dopunjeno iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 77, str. 78–79.

Kuba donosi još dvije varijante ove pjesme iz Mula (v.: pr. 28 i 104).

Alternativni tekst v: pr. 28.

80.

Mjesečina svu noć sja,
iz kafane idem ja.
Ha-ha-ha-ha, tu nije strah,
ima nas šest, sedam!
Nuder, Anko, otvori,
večeru mi zgotovi!
Doći ću ja i sa mnom dva
i moja ljubezna.
Ajd', birtašu, ustani,
birtiju nam otvori!
Daj litru, dv'je, četiri, pet,
nek' živi ovaj svijet!

*** Dopunjeno iz: Bulatovich 2010 [snimljeno u 1930-ima ili 1940-ima u Sjedinjenim Američkim Državama].

81.

Sastasmo se, šalaj, mlađani
oko čaše vina,
ovaj život, šalaj, ne traje
hiljadu godina!

Dolinom se šetala
djevojčica mala,
sitno cvijeće brala,
plakala od jada.
„Čemerna mi života
na ovome svijetu,
uvenut ću sirota
u najljepšem cvijetu!
Imala sam dragoga,
još ga duša ljubi,
a sad čujem, neojera,
drugu će da snubi.“

To je čuo pastir mlad
pasuć' svoje stado
te sa brijega zapjevo
pastir, momče mlado:
„Vesel' te se, mlađani,
okol' čaše vina
jer taj život ne traje
hiljadu godina!“

*** Dopunjeno iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 99, str. 100–101.

83.

Šetala se morem zvijezda
preko svega vedra neba,
svome dragom dvor falila:
„U mene su novi dvori,
novi dvori i prozori.
Ako li mi ne vjeruješ,
sedlaj konja, dojd' da vidiš!“
Kad to čuo mladi junak,
on osedla vrana konja
i on ode svojoj dragoj.
Tad je draga večerala,
za večere u igru pošla,
s igre došla, legla spati,
dvor i vrata zatvorila,
a prozora priklonula.
Tada misli mladi junak
kako bi činio znati:
da je stane glasom zvati,
majka će, o, glas poznati;
da se meće tankom puškom,
začučće joj mila braća;
da joj stane bosjok brati,
od bosjoka dvor miriše,
začučće joj mile sestre.
Sve misli, na jednu smisli:
u đardin je ušetao

ubrat' dunju i jabuku
i naranču plemenitu,
pa se meće uz prozore
lijepoj mladoj na dušeke.
Dunja pade na dušeke,
a naranča pola[g] srca,
a jabuka u rukama.
Plaho se je probudila,
stala ga je želno kleti:
„Što si došo, veseo pošo,
što mi nisi za ran' došo,
prije neg' sam večerala,
a s večere u igru pošla,
s igre došla, legla spati?“
A on njojzi govorio:
„Ostan' s Bogom, vilo moja!“
„Ja ću s tobom, dobro moje!“
A on njojzi govorio:
„Ti ne možeš sa mnom doći
tri dni hoda preko polja,
a četiri preko mora!“
„Ja ću s tobom, dobro moje,
moliću se višnjem Bogu
da me stvori morskom ribom,
da ja mogu preplivati!
Ako ćemo mi po polju,
moliću se višnjem Bogu
da me stvori lastovicom!“

84.

Usadih lozu lozovine.

*Usadih lozu sred vinograda,
navedoh vodu sa tri hladenca.
Da mi je loza vazda zelena,
naša nevjesta vazda vesela!*

I oko i čelo, sve ti, sestro, veselo!

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1841: Perast, „Počašnice. Nevjesti“, br. 144, str. 86–87.

85.

Jabuka se vjetru moli
da joj grane ne oblomi.

*Jabuka se vjetru moli
da joj grane ne polomi:
„Tihi vjetre, ne lomi me!
Nit' me lomi nit' me krši,
lijepi ću ti rod roditi:
na dv'je grane dv'je jabuke,
a na vrhu i četiri,
među njima sokol sjedi.“*
Sokol gleda ravno polje,
ravno polje, sinje more
đe svatovi kitom idu.
Među njima devojčica,
ni malahna ni velika:
deveru je do ramena,
staru svatu do strmenka,
svojem dragijem jednolika.
Ma se mlada čest' obzira
put tatkova bijela dvora,
put braćinih vranjih konja,
na sestrine perivoje.
Dever magi govoraše:
„Što se, mago, čest' obziraš
put tatkova bijela dvora,
na majčine razgovore,
na braćine vranje konje?“
„O, đevere, dušo draga,
đe sam sinoć večerala
ostade mi prsten zlatni,
još i moje kolajine.“
Dever magi odgovara:
„Budi, mago, sobom dobra,
bit će tebi kolajine,
vere i tvoj prsten zlatni!“

*** Dopunjeno iz: Alačević i Zarbarini 1888: Prčanj, br. 144, str. 277.

86.

Lijepo ti je sunce od istoka,
svet' Ilija planina visoka
pod kojom su široke doline.
U njoj rastu ruže plemenite,
u Stolivu mjestu su rođene,
blizu sinja mora uzgojene.
Činu mi se izvorne Danice,
puno ljepše nego Inglezice,
lijepo krvi mile i medene
što ih nema posred Inglitere.
Među njima jedna golubica,
cvijet rumena od sela Danica.
Kud god idem, svud se informavam
je li kome zaručena mlada?
Da bih znao da će moja biti,
išao bih u majke prositi,
il' jabuke u njedra nabrao,
u srcu bi kontenat ostao.
Jer bo nemam ore ni momenta
što mi duša po srcu ne smeta.
Od večera do bijela danka
moje srce cvili bez prestanka:
prije zore i bijela danka,
kad se budiš iz tvojega sanku,
ti i s tobom tvoje prijateljice,
baš iz sela najljepše mladice!
(...)

87.

*Non negar che tu mia sei,
onu ljubav koju ti ja nosim.
Son felici i giorni miei
ako mi daš što ti ja prosim.*

Non negar che tu mia sei
za onu ljubav koju t' ja nosim.
Son felici i giorni miei
ako mi daš što ti ja prosim.

Non mi far la ritrosetta
jerbo znadeš da te ja ljubim.
O Beppina, mia diletta,
nemoj činjet' da te ja izgubim!

Se tu amavi un altro amante,
obećana meni jesi.

Fido, più di me costante
nać ga nećeš pod nebesi.

Se tu credi a me tradire,
ti se varaš, dušo moja,
non potrò giammai soffrire
da se obrati ljubav tvoja.

I compagni miei già sono
puni tuge, mene plaču,
questa vita mia dispono
i na pušku i na maču.

Adorata vita bella,
vilo moja preljubljena,
io conosco cosa sia
ova ljubav neizrečena.

Parmi esser senza cuore,
bez očij' je moje tijelo,
ma pur credo con ardore
da me nećeš ostavit', vilo.

O Cupido, Dio d'amore,
uzmi jednu strijelu tvoju
ed uccidi questo cuore
da ja ispustim dušu moju.

Credi pur, bell'idol mio,
kad te u putu ja susretem
che di gioia e di desio
prepuni se srce moje.

Addio bene, mio tesoro,
zbogom, rano srca moga,

*io ti lascio buona notte
dok ti ne osvane bijela zora.*

*Da te parto, dico, bella,
treba nam se dijeliti,
ma mi manca la favella,
čujem ti se, dušo, umr'jeti.*

*Ja već neću prohoditi
ispred bijela dvora tvoja,
ali srce bit će s tobom,
goji mi ga, dušo moja!*

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: br. 9, str. 18–19.

88.

*Kraljevi nam stijezi ishode,
sja križ svjetlom otajnosti
kojim otkupi sve narode
propet Jezus [pun].*

*Kraljevi nam stijezi ishode,
sja Križ svijetlom otajnosti,
kijem otkupi sve narode
propet Jezus, pun gorkosti.*

*Bi sulicom on žestokom
ranjen gorko i nemilo,
proli vodu i krv bokom
da opere grješno djelo.*

*Svršiše se, koja reče
prorok David pjesni vjernom,
u narodih droom, reče,
bi kralj moći Bog zamjernom.*

*Drvo jasno i gizdavo,
skrlet kraljev koje uresi,
izabrano nad svim, zdravo,
uda sveta teglo jesi.*

*O blažene tvê granice
na kijeh visi cijena od svijeta,*

88

zpra se u korizmi na veliki četrtak na procesiji

g. žičarica Perast crkvena.

Kralje- vi si — nam stie- zi iz ho- de
 sja kraj svetlom o- taj- nosti kje m ob ku- pi
 sve na - ro - di pro - het je sus pun

The image shows a handwritten musical score on aged paper. It consists of three staves of music in a single system. The first staff begins with a treble clef and a 3/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The handwriting is in a cursive style. There are handwritten annotations at the top of the page, including the number '88' in the top left corner and two lines of text in the top right corner. The lyrics are: 'Kralje- vi si — nam stie- zi iz ho- de sja kraj svetlom o- taj- nosti kje m ob ku- pi sve na - ro - di pro - het je sus pun'.

46. Kubin notni zapis himna *Kraljevi nam stijezi ishode iz Perasta* (br. 88) je rijedak primjer malo poznatoga pučkog glagoljaškog pjevanja bokeljskih rimokatolika.

126

skrita

skritom na praznik cvijeta.

Risno
 keji natkrit. ned. pravoslavlje. vjehovni risan-ovni mirni.

Radujmo sja veselmo sja svi vjer- ni , svi vjer- ni
 svo skrita na žite be - tu dje sje - di , dje sje - di.

The image shows a handwritten musical score on aged paper. It consists of two staves of music in a single system. The first staff begins with a treble clef and a 4/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The handwriting is in a cursive style. There are handwritten annotations at the top of the page, including the number '126' in the top left corner and two lines of text in the top right corner. The lyrics are: 'Radujmo sja veselmo sja svi vjer- ni , svi vjer- ni svo skrita na žite be - tu dje sje - di , dje sje - di.'.

47. U Risnu Ludvik Kuba notno zapisuje narodnu pravoslavnu pjesmu *Radujmosja, veselmosja* (br. 126), koja se pjevala na praznik Cvijeti.

*ove tijela mjerilice
paklu oteše sva dobita.*

*Zdravo, Križu, naše uhvanje
u sadašnje vrijeme muke.
pomozi nas na pravdanje,
podaj pomoć s tvoje ruke.*

*Tebe, Bože, Trojstvo Sveto,
duh pohvali svaki živi,
A kijeh tijelo jur propeto
spasilo je, milo oživi. Amen.*

*** Dopunjeno iz: Butorac 1929: str. 130–131.

89.

Potla uzeća mjesta Risna od Mlečanina.

*Potla uzeća Risna mjesta od Mlečanina
ne ostade već u Risnu jednoga Turčina.
Neg u klobuk 'ercegovski svi se priniješe
i osvetu prot' Perastu sobom poniješe,
vjerujući da je Perast, jur Mlečanima
sveđ lažeći, uzrokovo rasuće njima.
Zato paši 'Ercegovcu plaču se i mole
da na Perast ljuto osveti njihove bole. (...)
A svrh svega Peraštjani svi su junaci,
braniti će se svi do smrti, dok budu jači. (...)
[ali] slabi na oružju bjehu na domu,
četrdeset, malo više, al' samo k tomu.
Božja pomoć nad sve ine dostoja njima
i Djevica, Božja majka, koja je š njima,
kû čudesnu svetu ikonu tajno doniješe
i u tvrđu za obranu svoju staviše.
Pod nje krilo starce i mjesto i ino blago,
u istu tvrđu postaviše što jim je drago,
molbe čineć Božjoj majci u plačne glase:
„Djevo slavna, obrani nas i mjesto naše
da možemo predobiti neprijatelja,*

neka budi tebe slava, a nam veselja!
 A mi ćemo bogoljubno i nasljednici
 svijeh godinah došašnjih biti harnici,
 zavjetovno u ovi danak Božjoj milosti
 fale tebi uzdavati i čestitosti!“
 Potom toga žene i djecu sve ukrcaše,
 put Kotoru i Stoliva udilj poslaše,
 pak se smirno pripraviše na svu obranu
 za odbiti neprijatelja na svaku stranu. (...)

Sa svijeh strana siplje oganj i s topovima
 razgonjiva silne Turke ko s gromovima.
 Svega boja na vrh tvrđe žena se ukaza,
 u strašnomu veličanstvu Turcim' se prikaza.
 Bijelo ruho na se ima svijetlo i sjajuće,
 od obrane djelo kaže sv'jema moguće.
 Pristrašeni Turci vide tako čudestvo,
 serdece njima svijem slediva nje veličanstvo.
 Ovako se Božja majka tad prikazala
 i Perastu svoju zaštitnu obranu dala. (...)

Pošto Turci izgubiše svoga vojvodu,
 prestrašeni upaziše nesrećnu zgodu.
 Pobjegoše svi strašeni na gornjoj strani,
 al' puškami tjeraju ih svi Peraštjani. (...)

Tjeraše ih sve na pleći do Ledenica,
 pobjegoše mnogi Turci i brez torbica.
 Pratiše se Peraštjani na svomu domu,
 umoreni al' veseli po svemu tomu.
 I najprvo višnjem Bogu fale dadoše
 i pred svetom Božjom majkom plačno padoše,
 kad se njima ukazala u svu obranu
 premoguća pomoćnica na svaku stranu.
 Pak milostno liječiše Turke ranjene
 i na dom ih povrnuše ne progonjene. (...)

Po milosti Božje majke i nje poroda
 bi Perastu mnoge slave ova dogoda.
 Čim Turaka dvije stotine bili ranjenije,
 a sto i više četrdeset osta mrtviije. (...)

Za ovu milost što primiše od stvorca Boga
 Peraštjani činu provod zavjeta ovoga.

*U ovi danak skupljo noseć ikonu svetu,
od Škrpjela Božju majku čudnu i prisvetu,
slavnu pjesmu pjevajući Ambrožijevu,
Sinka i Majku sveđ faleći za dobit ovu! (...)*

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: br. 15, str. 25–34.

Ovu pjesmu u bugarštičkom stilu spjevao je oko 1709. Ivan Krušala (1697.–1735.) s naslovom: *Spievanja dogodaja boja peraskoga na 15. svibnja 1654.*

Kuba donosi i njezinu melodijsku varijantu iz Mula (v.: pr. 40).

90.

*Se mi volevi bene,
come io ti dicevo,
amor con altra donna
io non facevo.*

*** Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Mula (v.: pr. 69), a povezana je i s dvjema varijantama pjesme „Zbogom, neharna dušo“ iz Mula i Perasta (v.: pr. 73 i 108).

91.

Kad su se šetale tri djevojke mlade,
na-naj-ni-cu, traj-cu, traj-nu, na,
tri djevojke mlade.

*Dvi mlade Sinjkinje svu noć su šetale.
Kad su se došetale s onu stranu od broda
ter su dozivale kapitan' od broda:
„Kapitane mili, kapitane dragi,
te mlade mornare na kraj nama pusti!“
„Ne mogu ja vama tu ljubav učinit'
jere ćemo noćas dignut vela jidra,
pak ćemo zajidrit' put vitra levanta.“
O, vitre levante, svak se na te tuži,
za najvišje mornar koj' te virno služi!*

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1906]: Split, br. 408, str. 137, 306.

92.

Kad sam se šetao oko sedam sati,
 tad mi moja nevjerna stajala na vratu.

*Zašto mi te, ružo, drugi ugrabiše
 i momen srdašcu jade napraviše?
 Ja sam tebi virno stupanje stupio
 i još neizmirnu ljubav donosio,
 a ti nisi tako o meni mislila,
 nego naopako meni odvratila.
 Nisi mi kazala ljubav, virenice,
 neg' si je tajala, ne'arna mladice!
 Ma osvete neću ja za to iskati,
 neg' moju nesriću sam ću proklinjati.
 A ti živi sada, ružo od lipote,
 jer mi mnoga jada daješ bez gri'ote!
 S ovog nepokoja žalostan ću biti,
 samo ljubav tvoja može m' ozdraviti.
 Ja ti mira prosin i sve ću ti prosit',
 ljubav ku ti nosin višju ću ti nosit',
 jeda se dobrota na mene smiluje
 i tvoja lipota mene pomiluje.
 'Ude druge tvoje bili su uzroci,
 grozne suze moje biti će svidoci.
 'Ude druge tvoje sa mnon te svađaju,
 za požude moje ništa i ne 'aju.
 Možeš kleti majku i tvoje sestrice,
 sad ostaj mi zbogon, moja virenice!*

*** Dopunjeno iz: Karaman 1885: Split, str. 28.

93.

O, djevojko, draga dušo moja,
 umori me ljepotica tvoja!
 U zoru, pred zoru,
 cvala ti ružica na prozoru!

„O, djevojko, draga dušo moja,
umori me ljepotica tvoja,
bijeke ruke iza rukavica
crne oči ispod obrvica!
Prosiću te ako te dadoše!
Ako li te meni ne dadoše,
ja ću gradit' dvore za gorome
da ne slušam tvoje razgovore
kad se, dušo, s majkom razgovaraš.“

Ona mlada njemu odgovara:
„Ti ne gradi dvore za gorome
da ne slušaš moje razgovore,
već ti dođi večer po večeri:
ostiću ti vrata otvorena,
od kamare malo priklonjena.
Ma ne vodi konja ni sokola
ni sokolu o grlo praponjce
jer je moja domišljata majka,
svemu će se tomu domisliti!“
Jedva čeka mlad neženjen Mirko,
jedva čeka da mu danak prođe.
Danak prođe, mrkla nojca dođe
pa on ide mladoj pred dvorove
i š njim vodi konja i sokola,
a sokolu o grlo praponjce.
Veže konja u bijele dvore,
a sokola u žutoj naranči.
Kad je bilo noći u ponoći
konj zazviždi, a soko zatrepti.
To začula lijepoj Slavki majka
pa zavika iz grla bijela:
„Ko lov lovi oko dvora moga?
Nema ovđe lova ničesova
nego Slavke luda i malahna,
ona ne zna što je muška glava.“
A Mirko mi njojzi odgovara:
„Ne hvali se, lijepo Slavke majka,
nije t' Slavke ni toliko sramna:
kolika je noćas nojca bila,

*svu noć mi je na ruku prespala,
rusom kosom ruku preštinula,
nijesam mogo konja osedlati
ni svijetle sablje pripasati!"*

*** Dopunjeno iz: Lazzari 1889: Prčanj, br. L, str. 41.

94.

Igra kolo, igra kolo na dvadeset i dva.

*Igra kolo u dvadeset i dva,
u tom kolu naša mlada igra.
A ta mlada crne oči ima:
da me hoće pogledati š njima
volio bih neg' carevo blago!
Ljubi, mlada, koga ti je drago,
nemoj ljubiti koga nemaš rado!*

*** Dopunjeno iz: Vasiljević 1965: Gornja Lastva, br. 205 str. 139–140. Posljednji (sedmi) stih dopunjen je iz: *Alaj smo se...* 1914: br. 118, str. 115–116.

95.

Milane, Milane, moje gledanje!

*Milane, prvo gledanje!
Za malo ti se gledasmo,
za malo, dvije godine.
Tko l' nam se sastat ne dade,
nego nas mlade rastavi?
Duša mu raja ne vid' la
nego se vila i vila,
nasred se pakla savila!*

*** Dopunjeno iz: Pavlinović 1879: str. 29.

96.

Teško travi koja kose nema,
a devojci koja draga nema.
Živ bio, zdrav bio, lijepi dragi moj,
mnogo ljeta živio, lice moje ljubio!
Marice moja, Marice moja,
Marice moja ljubezna!

*Teško travi koja rose nema
i devojci koja dika nema.
Ja imadem na daleko diku
pa menika poručuje dika
da se mlada u poštenju vladam.
Ja se vladam, al' mu se ne nadam!*

*** Dopunjeno iz: VSNL 1903: 32.

97.

Vesele 'tice u gori poju,
Marice moja, ljubim te ja!

*Pokle mi činiš dva oka slijepa,
curice lijepa, ljubi me ti!
Za ljubav tvoju prođem kroz mline,
srce mi gine, ljubi me ti!
A kad u kolu hitro igraješ,
jade mi daješ, ljubi me ti!
I kad se, dušo, ti s majkom šećeš,
mira mi ne daš, ljubi me ti!*

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1907]: Zlosela, br. 322, str. 112, 275.

Kuba donosi još jednu varijantu ove pjesme iz Mula (pr. 70 „Kada se, dušo, sa majkom karaš“).

98.

Lijepa ti je s večera vedrina,
lijepa ti je, veselo, s večera vedrina.

*Lijepa li je s večera vedrina,
ogrijala sjajna mjesočina.
Pod njom šeta Janko i Nikola,
šetajući zavadili su se.
Veli Janko: „Đevojka je moja!“
A Niko će: „Nije, nako moja!“
To je čula lijepa đevojka,
to je čula, na prozor izišla:
„Oba, mladi, oba ste mi dragi!
Od Janka sam svilu raskidala,
a od Nika prsten primovala.
Što je svila, to je šala mala,
što je prsten, to je vjera prava!“*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, br. 81, str. 120.

99.

Što se ono,
džidio, džidio,
što se ono za glas čuje,
more, džidio?

*Šta se čuje iza grada,
đido, đido,
ej, šta se čuje iza grada,
more, đidijo,
more, đidijo?*

*Il' je svadba il' je kavga?
Nit' je svadba nit' je kavga,
već đevojka vara momka.
Varala ga tri godine:
„Vid' u mene b'jela lica!“
„A zaludu b'jelo lice*

*kad ga ne daš obljubiti!
„Vid' u mene ruse kose!“
„A zaludu ruse kose
kad ih ne daš zamrsiti!“
„Vid' u mene crne oči!“
„A zaludu crne oči
kad ih ne daš pomutiti.“*

*** Dopunjeno iz: Kuba 1984: Stolac br. 38, str. 56, 247.

100.

*Vozi, lađice, po onoj mirnoj obali,
dragi priskoči, lađi[cu zaustavi!]*

*Vozi, lađice, po ovoj mirnoj obali,
putniče dragi, lađicu zaustavi!*

*Sunce je zašlo, moje je srce uzraslo:
dragu ću viđeti, srce umiriti.*

*O, mirna noći, umiri srce moje,
obradi lice tvoje, o, rajska svjetlosti!*

*Zvijezdo večernja, Milice moja nesuđena,
mjesече sjajni, pute mi ukaži!*

*Jabuko zlatna, sva listom pokrivena,
sjećaj se moga imena za dugo vremena!*

*Na drugom svijetu, vjernoga mi pokoja,
tražiće duša moja jedine kreposti.*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, „Prevedena s' Talijanske Voga Barchetta“,
br. 74, str. 110.

101.

Sunce sja, sunce sja, kiša propada.

*„Povedi, zavedi kolo, djevojko!“
„Ne mogu, ne smijem, dragi, bez tebe,
moja su, moja su krila lomena!“
Vedro bi, sunce sja, kiša propada,*

*propada, propada curi u krilo.
Cura se, cura se majki molila:
„Ne daj me, ne daj me, majko, daleko,
osta mi, osta mi cviće nejako,
alhaber, alhaber ili katmere,
triput ga, triput ga na dan zal'jevam!“*

*** Dopunjeno iz: Radić 1899: Stolac, str. 303.

102.

*Zaigram „Bosanku“ preko livade,
preko zelene meke travice,
igrajte mi lake, lake nožice!*

*Javore zeleni, koj' pod gorom stojiš,
kaži pravo meni za koga se gojiš,
gojiš li se za me il' za brata moga,
kaži pravo meni želju srca svoga!*

*Odiću po svijetu, a kasno ću doći,
al' se tebe, vilo, nigda neću proći!
Ni tebe, mâ vilo, ni tvoje ljubavi,
jer mi srce moje odavna zatravi!*

*Bog će, Bog će dati da ću vojevati.
Hoćeš li ti za me suze prolijevati?
Na prvom dijeljenju ljepša si od sunca,
koja si zan'jela po mojega srca.*

*Na drugom dijeljenju budi meni vjerna!
Dušmani će naši crknuti od jeda.
Na trećem dijeljenju nemam ti što reći,
nego zlaćen prsten na ruke nataći.*

*** Dopunjeno iz: Matjan 1984: Dobrota, str. 29.

103.

*„Mila moja, mila moja, đe si sinoj bila?“
„Majko moja, u bašći sam bila,
majko moja, u bašći sam bi –.“*

„Mila moja, *đe si sinoć bila?*“
„Majko moja, *u bašti sam bila.*“
„Mila moja, *što si tam' radila?*“
„Majko moja, *ružicu sam brala.*“
„Mila moja, *komu si je dala?*“
„Majko moja, *dragomu sam dala.*“
„Mila moja, *voda ga odnila!*“
„Majko moja, *na brig ga iznila!*“
„Mila moja, *brig se obronio!*“
„Tebe, *majko moja, pritisnio!*“
„Mila moja, *on se objesio!*“
„Majko moja, *o mom bilom vratu!*“
„Mila moja, *mâ ga kletva stigla!*“
„Majko moja, *Bog usliša mene!*“

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1906]: Split, br. 68, str. 31, 183.

104.

Oj, mili i dragi,
['] kojoj su dubravi?
Piši mi jedan list
od naše ljubavi!

*** Ovo je jedna od strofa pjesme „Oj, more duboko“. Kuba u pr. 28 i 79 donosi još dvije varijante ove pjesme iz Mula. U njima se nalaze dopunjeni cjeloviti tekstovi.

107.

Sjećaš li se onog sata
kad si mene oko vrata,
kad si mene oko vrata
bije le ruke savila?

Sjećaš li se onog sata
kad si meni oko vrata (2×)
bije le ruke savila?

*I krijući svoje lice,
meni skoro nehotice, (2×)
tajnu ljubav sakrila.*

*Sjećaš li se onog jada
kad glas dođe iznenada (2×)
ko iz vedra neba grom?*

*Da ja moram odlaziti,
tebe dragu ostaviti, (2×)
i moj mili stari dom.*

*Suza zasja u tvom oku
i otvori preduboku (2×)
ranu tužnog srca mog.*

*Reći ništa ti ne mogah,
žalost nema riječi mnogo, (2×)
pitaj glasak srca tvog!*

*Od kad s tobom se oprostih,
odrekoh se sve radosti, (2×)
prazan mi je cijeli svijet.*

*Jer bez tebe nema mene
kano što bez rose vene (2×)
u livadi mali cvijet.*

*Kad će opet danak doći
da će moji jadi proći, (2×)
otpast' s moga srca led?*

*Kad ću opet srećan biti
i s tobom se zagrliti, (2×)
srkat' s tvojih usta med?*

*** Dopunjeno iz: Milostić 1902–1903: Dobrota, br. 56, str. 83–85. Osma strofa dopunjena je prema izvornim stihovima Spiridiona Jovića iz: IVSNL 1893: 248–249.

108.

*Zbogom, neharna dušo,
sada se tr'jeba dijeliti.
Što ću jadan činiti
kada ti me mrziš?*

Zbogom, neharna dušo,
treba se nam dijeliti.
Šta ću jadan činiti
daleko od tebe?

Preko širokih polja,
preko dubokih mora,
preko visokih gora,
žalostan ću se zvat'.

Vidiš na tužbu moju
đe more ribu izmeće,
a tvoje srce neće
za mnom plakati!

Uvelo je za mene
svako proljetnje cvijeće,
a tvoje srce neće
za mnom plakati!

Evo ti vijenac dajem
koj' si mi njegda dala.
Na njem' ti mala fala,
otrovno je cvijeće to!

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: Perast, br. 6, str. 13–14. Kuba donosi i dvije varijante pjesme „Zbogom, neharna dušo“ iz Mula (v.: pr. 69 i 73).

109.

Uzrasla je, uzrasla je u Novi naranča.

Uzrasla je u Novi naranča,
gojila je Novkinja đevojka.
U ljeto je vodom posipala,
a u zimu svilom pokrivala.
Lijepoga je roda porodila:
na tri grane tri žute naranče.
Jednu šalje caru čestitome,
car joj šalje do tri litre zlata:
„Lijepa fala caru čestitome
koj' mi šalje do tri litre zlata:
imam, mlada, i srebra i zlata!“

*Drugu šalje duždu mletačkome,
dužd joj šalje ogledalo sjajno:
„Mala fala duždu mletačkome
koj' mi šalje ogledalo sjajno:
ja sam, mlada, ogledalo sama!“
Treću šalje Kraljeviću Marku,
Marko njojzi konja i junaka:
„Lijepa fala Kraljeviću Marku
koj' mi šalje konja i junaka:
znade Marko što je za djevojke!“*

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: Perast, br. 2, str. 5–6.

Kate Niković je Kubi otpjevala dvije varijante ove pjesme (v.: pr. 110). Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Mula (pr. 38 „Izišla je u Novi naranča“).

De Sarno donosi i tekst pjesme „Da sam, mlada, studena vodica“, koji se u Perastu pjevao na gornju melodiju. Taj se tekst ovdje nalazi kao nadopuna pjesmi „Boga moli Peraška djevojka“ (v.: pr. 115).

110.

Uzrasla je, uzrasla je u Novi naranča.

*** Kate Niković je Kubi otpjevala dvije varijante ove pjesme (v.: pr. 109). Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Mula (pr. 38 „Izišla je u Novi naranča“). U primjeru 109 nalazi se tekst pjesme.

111.

Tri su mi gore visoke.

*Tri su mi gore visoke:
„Koja je gora najviša?“
„Najviša gora peraška.“
Pod njom mi Jovo lov lovi,
za njim mu Bose konja vodi.
Pojila ga je na vodu:
dala mu piti vodice
iz svoje desne ručice;
dala mu zobat' bisera*

*iz svoga skutca svilena;
i tu je mlada zaspala.
Povika straža sa grada:
„Čija je mlada zaspala?“
Povika Jovo iz lova:
„Moja je, ne budite je,
ja ću je mlađan buditi,
u bijelo lice ljubiti!“*

*** Dopunjeno iz: Vukmanović 1958: Perast, str. 145.

112.

Oj, pelin, pelinče, moje rajsko cvijeće.

*Djevojka je momku prsten povraćala,
kad ga je vraćala gorko je plakala:
„Na ti prsten, momče, moj te rod ne ljubi:
ni otac ni majka, ni brat ni sestrice,
ni dundo ni strina, ni prva komšija!
Već te, momče, molim i Bogom zaklinjem:
nemoj mene mladu na glas iznositi
jerbo sam djevojka u selu nesretna.
Ja posijah smilje, a pelin izniče.
Oj, pelin, pelinče, moje rosno cvijeće,
s tobom će se moji svati zakititi
kad me budu tužnu do groba nositi!
Kopajte mi raku u široku polju,
za metar širine, a za dva dužine.“*

*** Dopunjeno iz: Đorđević 1929: Herceg Novi, br. 9, str. 21, 26.

113.

Dvoje mi dragih zaspalo,
janje moje, zaspalo,
dvoje mi dragih zaspalo,
janje moje bijelo.

*Dvoje mi drago zaspalo,
jagnje moje, zaspalo.
Kad legoše, rekoše:
„Koj' se prije probudi,
jedno drugog da budi!“
Probudi se devojka,
stane budit' đetića:
„Ustani se, moj mio,
jer je zora, dan bio;
da idemo u polje,
da beremo ružice
i mirisne ljubice.
Al' te molim, moj mio:
kad budemo u kolo
ne fataj se do mene,
nego druge do tebe
da ne reku zlotvori
da smo dvoje ljubljeni.
A mi n'jesmo odista,
nego sinoć i jutros
i opet ćemo do večer!“*

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: Perast, br. 7, str. 14–15.

114.

*Nevina djeva polako hodi,
teška je tuga stazicom vodi.
Kraj groba stala te suze lijeva, lijeva,
šaputom pita: „Ko mi te uze?“*

*Nevina djeva polako hodi,
teška ju tuga ka grobu vodi,
i već je, eno, u neko doba, doba,
stala je tužna kraj jednog groba.*

*Na grob je pala i proli suzu,
šaputom pita: „Tko li te uze?
Ljubenko dragi, čelenko moja, moja,
gdje ti je ona zakletva tvoja*

da ćemo biti mi jedno tijelo
i jedna duša, srce veselo?
Ljubim te, diko, više nego sebe, sebe,
a sada živim tužna bez tebe.

Radosti nemam, tuga me mori,
sreća mi s tobom pod zemljom stoji.
Sreća i život ti si mi bio, bio,
a sada si se pod zemljom skrio.

Veselja nemam s nijedne strane,
a lijeka nemam da liječim rane,
nikoga nemam na domu mome, mome,
sama sprovodim te tužne dane.

Kasno sam došla u crno doba,
plačom se gušim viš' tvoga groba.
Otvori grobak, jer duša moja, moja,
hoće da sleti na prsa tvoja!"

*** Dopunjeno iz: Bersa 1944 [1906]: Komiža (Glavice), br. 247, str. 89, 395.
Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Mula (v.: pr. 78).

115.

Boga moli, Boga moli Peraška djevojka.

Da sam, mlada, studena vodica,
ali da sam rumena ružica,
ja bih znala đe bi izvivala:
pokraj Save, kraj vodice hladne,
đe pristaju trgovačke lađe.
Nijesu lađe ko i druge lađe,
neg' su lađe srebrom okovane
i suhijem zlatom pozlaćene.
Na njima su sivi sokolići.
Nijesu ono sivi sokolići,
neg' su ono peraški mladići!

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: Perast, br. 2, str. 6–7. Usp.: pr. 109 i 110.

116.

O, javore, javore,
tvoje drvo najbolje!
Pod tobom sam vino pio
i djevojke ljubio.

*Oj, javore, javore,
tvoje drvo najbolje!
Pod tobom sam pivo pio
i dragu ljubio.*

Oj, javore, javore,
tvoje drvo najbolje!
Pod tobom sam kosu plela,
svoga diku klela.

Oj, javore, javore,
tvoje drvo najbolje!
Teci vodo, listaj goro,
zbogom, majko, ja odo'!

*** Dopunjeno iz: Kuba 1890, 1892: Makarska, „Hercegovačka“, br. 134.

117.

Sinoć Jovo, sinoć Jovo, iz Mostara dođe,
sinoć Jovo, Sarajevo bijelo, iz Mostara dođe.

*Sinoć Jovo iz Novoga dođe,
svoju majku na vratima nađe.
On ne veli ni: „Kako si majko?“,
već on pita: „Kamo moje zlato?“
„Tvoje zlato u drugoga dato,
tvoje srebro uz drugoga leglo.“
Jovo uze sedefli šargiju,
pa on ide dragoj pod pendžere:*

„Moja draga, zar si se udala?“
„Jesam, bogme, i sina rodila,
tvoje ime od mila nadila.
Kad ja sinu pjevam uz bešiku:
'Spavaj, sine, ne bio ti babo,
ostala ti udovica majka
pa otišla za prvog sevdaha!'“

*** Dopunjeno iz: Kuba 1984: Stari Majdan, br. 434, str. 122, 330.

Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Mula (pr. 37 „Sinoć Ivo iz Mostara dođe“).

118.

Soko leti, soko leti preko Sarajeva.

Soko leti preko Sarajeva,
traži 'lada gdje će 'ladovati.
Nađe jelu nasred Sarajeva
i pod jelom studena vodica,
na vodici Zumbul udovica
i djevojka pitoma Ružica.
Stade soko misli razmišljati:
il' će ljubiti' Zumbul udovicu
il' djevojku pitomu Ružicu.
Sve mislio, na jedno smislio,
pak je onda tijo govorio:
„Bolje zlato i poizderato
nego srebro iz nova kovato!“
Pak on ljubi Zumbul udovicu.
Ljuto kune Ružica djevojka:
„Sarajevo, cvalo, ne rodilo,
zašt' običaj u tebi postade
mladi momci da ljub' udovice,
stari starci lijepo djevojke?“

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1814: br. 11, str. 29.

119.

Svi časi dobri, ovi najbolji,
kada mladijencim' molitvu daše,
u pune čaše, u dobre čase,
svemu rodu i plemenu na veliku čast,
a našemu mladoženji sve u dobar čas!
I oko, i čelo, sve nam, braćo, veselo, veselo!

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: Perast, „Na dobru molitvu. Počasnica mladijencima“, br. 3, str. 7–9.

Kuba donosi sličan primjer pjesme uz „dobru molitvu“ u pr. 13 „Dobar čovječe, dobre ti sreće“ iz Mula.

120.

Dobri ste, dobri ste došli, svatovi,
s lijepom, s lijepom, mladom nevjestom!

121.

O, ti suče sudbeni,
sudi pravo svakoga,
gledaj vazda na Boga!

122.

Kad mi lijepa vojska gradu pristupljahu.

*Kad mi lijepa vojska gradu pristupaše,
gradu pristupaše, grad joj se bojaše.
Grad joj se bojaše, ljepši mi bijaše,
ljepši mi bijaše pred vojskom vojvoda,
pred vojskom vojvoda koj' vojsku kupljaše.
Koj' vojsku kupljaše te im govoraše,*

*te im govoraše: „A vi moji junaci,
a vi moji junaci koji ste oženjeni,
koji ste oženjeni, hajdete domove!
Hajdete domove da majke hranite,
da majke hranite i vjerne ljubovce!
A vi moji junaci koji ste neženjeni,
koji ste neženjeni, hajdete sa mnom,
hajdete sa mnom da plijen plijenimo!
Da plijen plijenimo, što zaplijenimo,
što zaplijenimo bracki da dijelimo.
Bracki da dijelimo: svakome junaku,
svakome junaku vran konj i đevojka,
vran konj i đevojka, a meni vojvodi,
a meni vojvodi do dva vrana konja,
do dva vrana konja i dvije đevojke!“*

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: Perast, br. 13, str. 23–24.

123.

Na dobro mi Đurđev danak dođe,
mimo dvor mi vjerenica prođe.
Neće mi se dvoru pokloniti
ni na mene mlada nasmijati!

*Sinoć dragi mimo dvora prođe,
on naziva dobar večer dragoj:
„Bog daj dobro, proljevico vodo,
sinoć si se na vodi hvalio:
'Ljubim dragu kad je meni volja,
od nje derem tanane košulje,
nuz košulje vezene marame.'
Ljubile te zmije i gušteri!
Ako si me kada poljubio,
nisu t' usta na licu ostala.
Ako sam ti kad košulju dala,
ja sam ti ju od milosti dala.
Ako sam ti kad maramu dala,*

i meni se bole biti.

XXVIII. Prođoh goru...

Prođoh goru jasenovu;
radede mi svilen klobuk
za zelenu jasenovu.

Ohnuh se za sobome,

5 Što mi klobuk radijova?

Kad li vila na jasenue,

zapoh strijelu na tihom

te ustrijelih bijelu vilu.

Oh se moli bijela vila:

10 Ne strijelaj me bogom brate,
do tri će ti dobra dati:

Prvo dobro, dobro moje

da ti je ljubí lepša od mene

lepša od mene viša od tebe.

15 Drugo dobro, dobro moje

da si miran u družini.

Treće dobro, dobro moje,

da imam blaga radovole.

- Mala hvala, bijela vilo.

20 Meni je ljubí lepša od tebe

lepša od tebe, viša od mene,

ja sam miran u družini,

imam blaga za dovole.

Ova se pjesma obično pjeva samo na Đurđevdan
i to na culjkama.

48. Prođoh goru jasenovu, pjesmarica Brna Lazzarija
iz Prčanja, 1889. godine

Djevojke i mladići su slavili Đurđevdan u Boki ljuljajući se na „culjkama“ i pjevajući starinske pjesme. Jednu takvu pjesmu zapisuje Brno Lazzari (1889, br. XXVIII, str. 18).

*marama se i djeveru daje.“
„Živa bila, ti se ne udala
dok urodi javor jabukama,
dok ne vidiš dva na nebu sunca,
dok ne čuješ kako riba pjeva!“
Djevojka je mudra i pametna:
kitila je javor jabukama,
rodio je javor jabukama;
uzela je sjajno ogledalo
i vid'la je dva na nebu sunca;
ranila je rano na vodicu
te je čula kako riba pjeva.
Riba pjeva: „Ne budal', djevojko,
čisto srebro potamniti neće,
srebru će se kolundija naći,
i tebi će tvoj suđenik doći,
koj' je suđen, nikad nij' zamuđen!“*

*** Dopunjeno iz: Deželić 1865: br. 467, str. 577.

124.

*Rano rani, rano rani Đurđevica Jela,
tra-la-la, la-la-la, Đurđevica Jela.*

*Rano rani Đurđevica Jela,
prije Đura u polje uranila.
Nabrala je smilja i bosilja,
savila je tri zelena vijenca:
jedan Jela sama sebi vila,
drugoga je Đuru namijenila,
a trećega niz Dunav pustila.
Zelenu je vijencu govorila:
„Plov' mi, plov' mi, moj zeleni vijenče,
dok doploviš do Đurove majke,
pak ćeš reći mlada Đura majci:
'Ženi, majko, u jeseni Đura!
Ako li ga oženiti nećeš,*

*sam će Đuro pred dvorove šetat',
i bez konja i bez kalauza.'
Nemoj reći da sam nametnica:
nametnici magla pred očima,
udovici jasna mjesečina,
meni mladoj tri žarka sunašca!"*

*** Dopunjeno iz: De Sarno 1896: Perast („Ova se pjesma pjeva o Sv. Gjurgju na culjki (ljuljaški) ...“), br. 14, str. 24–25.

125.

Rano rani, rano rani Đurđevica Jela,
tra-la-la, la-la-la, Đurđevica Jela.

*** Tekst u: pr. 124.

126.

Radujmosja, veselmosja,
svi vjerni, svi vjerni!
Evo Hrista na ždrebetu đe sjedi, đe sjedi!

*** S obzirom da je riječ o izvanliturgijskoj pjesmi koja je melodijom vrlo srodna poznatoj božićnoj pjesmi „Vitlejeme, grade slavni“, tekst ove božićne pjesme može se pjevati na Kubinu melodiju.

128.

Skoči, kolo, da skočimo.

*Skoči, kolo, da skočimo,
da bi nama u čas dobar,
našem bratu domaćinu
sa svom braćom naokolo!
Sablju paše Star Novače
po Misiru bijelome,*

*nisko sablju pripasuje.
Susrete ga tursko momče,
Star Novaku besjedilo:
„A tako ti, Star Novače,
otkud tebe sablja moja,
sablja moja, baba moga?“
Odgovara Star Novače:
„Hod' otele, tursko momče!
Nije ovo sablja tvoja
nit' je sablja baba tvoja,
neg' je ovo sablja moja.
Ja sam sablju sakovao
u Misiru bijelome,
u Nikole kujundžije.
Ako li mi ne vjeruješ,
izvešću ti dva svjedoka:
Radojicu i Grujicu
i Nikolu kujundžiju
što je sablju sakovao.“*

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1849: Risan, str. 57–58.

Kuba donosi i varijantu ove pjesme „iz kola“ iz Mula (v.: pr. 11 „Skoči, skoči da skočimo“).

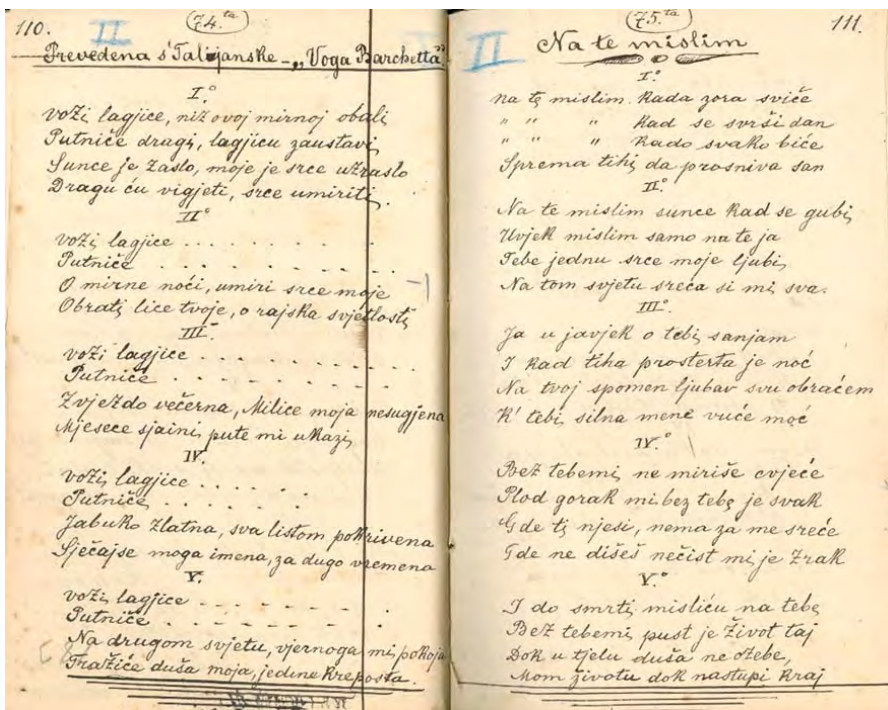
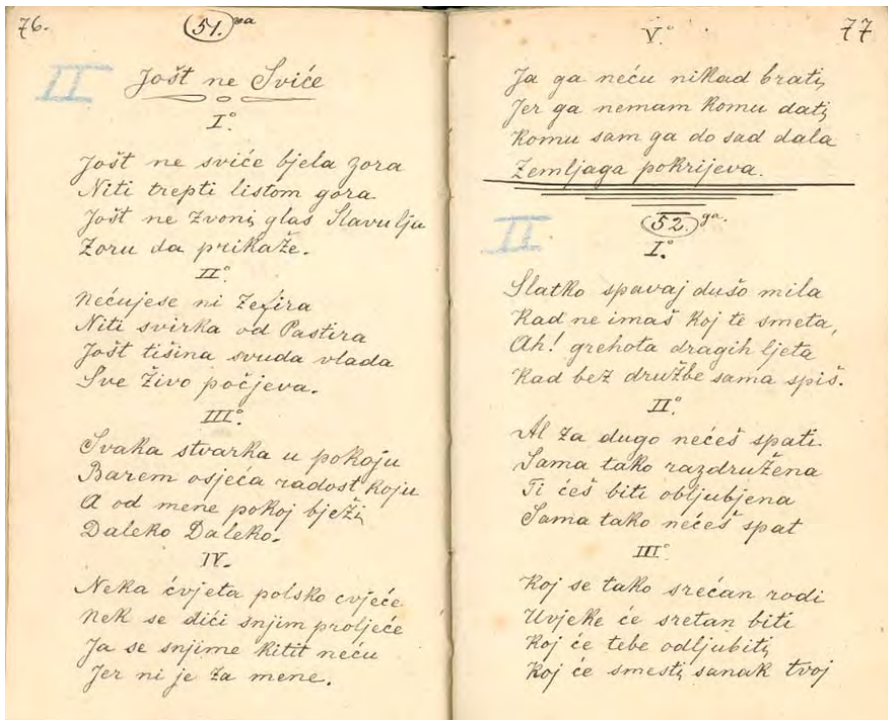
129.

*Škripi đeram, ko je na bunaru?
Na bunaru sojka materina:
vodu vadi, bijelo lice gladi,
vodu lije, bijelo lice mije,
zasukala bijele rukavice.*

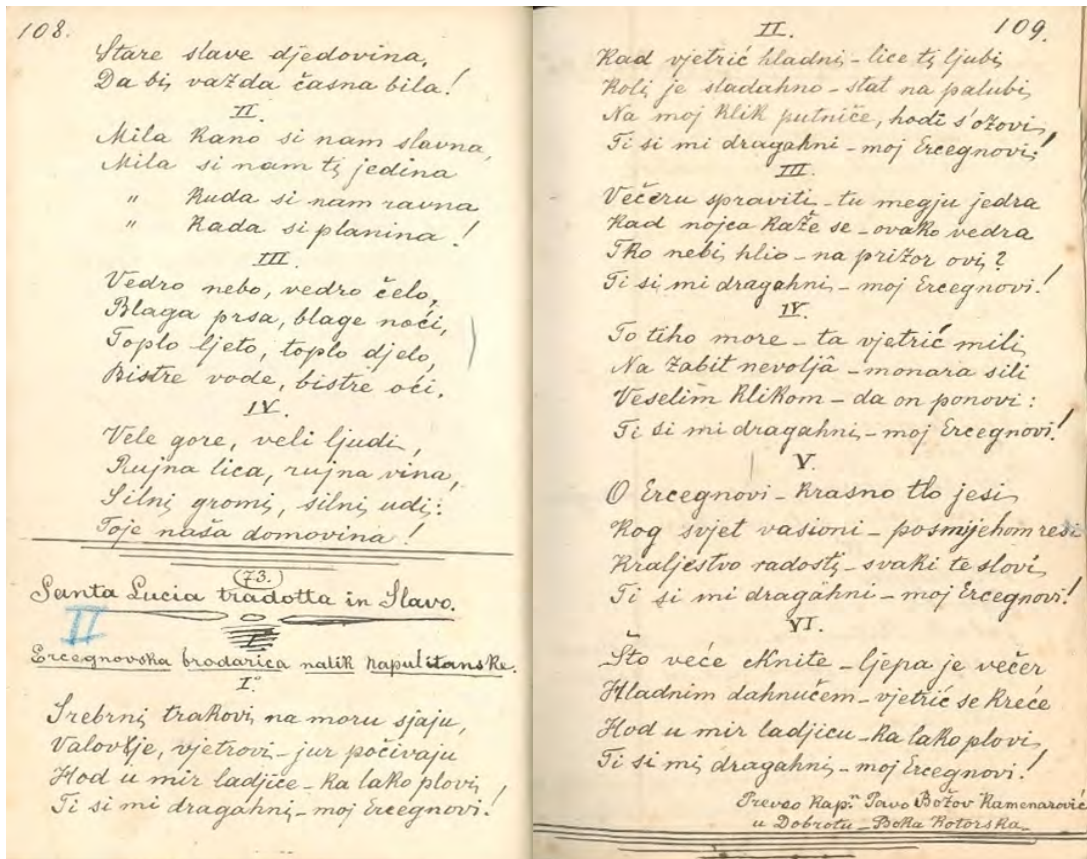
130.

*Sirota sam, na sve mi se žaluje.

Sirota sam i sve mi se žaluje
što ja ne znam gdi moj dragi danjuje;*

49. Pjesmarica A. Milostića iz Dobrote iz 1902–1903, jednako kao i Kubina zbirka, lijepo oslikava pjevanje u Boki početkom 20. vijeka. Bokelji tada uz domaće pjevaju i pjesme iz raznih krajeva: Crne Gore (Jošt ne sviće bijela zora), Dubrovnika (Slatko spavaj, dušo mila), Italije (Vozi, lađice, po ovoj mirnoj obali), panonskih krajeva (Na te mislim kada zora sviće)...

50. Kapetan Pavo Božov Kamenarović iz Dobrote je prepjevao, vjerovatno krajem 19. vijeka, poznatu napolitansku kanconu *Santa Lucia*. Prepjev je u svoju pjesmaricu iz 1902–1903. godine uvrstio A. Milostić.

Santa Lucia tradotta in Slavo.

Ercegnovska brodarica nalik napolitanske.

I. Srebrni trakovi, na moru sjaju,
valovlje, vjetrovi jur počivaju.
Hod' u mir, lađice, ka lako plovi,
ti si mi dragahni – moj Ercegnovi!

II. Kad vjetrić hladni lice ti ljubi,
koli je sladahno stat na palubi.
Na moj klik putniče, hodi, s' ozovi,
ti si mi dragahni – moj Ercegnovi!

III. Večeru spraviti tu među jedra,
kad nojca kaže se ovako vedra.
Tko ne bi htio na prizor ovi?
Ti si mi dragahni – moj Ercegnovi!

IV. To tiho more, taj vjetrić mili,
na zabit nevolja mornara sili,
veselim klikom da on ponovi:
ti si mi dragahni – moj Ercegnovi!

V. O, Ercegnovi, krasno tlo jesi,
kog svijet vasioni posmijehom resi.
Kraljevstvo radosti, svaki te slovi,
ti si mi dragahni – moj Ercegnovi!

VI. Što veće [j]leknite, lijepa je večer,
hladnim dahnućem vjetrić se kreće.
Hod' u mir, lađice, ka lako plovi,
ti si mi dragahni – moj Ercegnovi!

Preveo kap. Pavo Božov Kamenarović
u Dobrotu, Boka Kotorska

*gdi l' danjuje, gdi li noću noćuje
i koju li drugu dragu miluje.
Nek' miluje, neka je se naljubi,
doće vreme i on će se kajati
pa će doći pod moj pendžer plakati,
a ja neću za suze mu hajati.
Devojka sam, em devojka, em soko:
imam krila, uzviću se visoko
pa ću pasti drugom dragom na krilo
koj' će znati još bolje me milovat'!*

*** Dopunjeno iz: IVSNL 1893: br. 358, str. 430.

Kuba donosi i varijantu ove pjesme iz Mula (v.: pr. 54 „Djevojka sam, na sve mi se žaluje“).

131.

Mirjano, oj, Mirjano!
Imaš bijelo lice, Mirjano,
daj da ga ljubim ja, oj, Mirjano!
Mirjano, oj, Mirjano!
Imaš ruse kose, Mirjano,
daj da ih ljubim ja, oj, Mirjano!
Mirjano, oj, Mirjano!
Imaš crne oči, Mirjano,
daj da ih ljubim ja, oj, Mirjano!

132.

Pala magla na Bojanu,
sitna rosa na livadu.
Niko rosu preć' ne može,
samo jedna lijepa Mara:
ni ona je preć' ne može.
Izgubila s ruke prsten,
nađe joj ga mlado momče:
„Daj mi, momče, s ruke prsten
što sam mlada izgubila!“

135

Pero Subotić, Risan.

Alto

ljaj- na zvij- da sjajna zvij- da nebom prele- ćela ,
 nebom prele- ćela , nebom pre- le- ćela.

prelećela kolo djevojaka,
 u tom kolu gojko, momče mlado
 gojko momče lože podrežuje
 podrežuje pa se obrežuje
 obreže se po desnici ruci.

Pita gojka ostarela majka:

Gojko sine, boli-li te ruka?

Majko moja, ne boli me ruka,

no me boli ~~se~~ i ruci i glava.

Majko moja, za onim stevorkam

sto su sinovi kao sokakaprostle

jedna plava a druga je orana,

ona beca smetla u treće rzedo.

Sine gojko prodajke (ih) odnela.

Majko moja, na me namela.

Sine gojko, oči im izpale.

Majko moja, u me gledajno:

Sine gojko, nogu salomile.

Majko moja, preko pruga noza.

51. Kubin notni zapis pjesme Pera Subotića *Sjajna zvijezda
 nebom prelećela* (br. 135)

Risan je imao svoj specifičan muzički dijalekat, povezan s obližnjim crnogorskim i hercegovačkim zaleđem. Pero Subotić je Ludviku Kubi pjevao starinske risanske pjesme.

133.

„Oj, ružice moja odabrana,
moja odabrana, oj, ružice,
uzo bi te, al' si premalena!“
„Uzmi, momče, biću ja velika,
do godine tebe do pojasa,
aj, do druge tebe do ramena,
aj, do treće oboje jednako,
do četvrte lice obljubljeno,
aj, do pete čedo zaplakalo!
Ko me neće, ne imao sreće!“

134.

Rasti bolje, moj zeleni bore,
moj zeleni bore, rasti bolje,
da se penjem tebe u vrhove,
da prebrojim po Bosni gradove!
Sve bi grade za dva grada dala,
za Trebinje i za Nevesinje,
sve bi momke za dva momka dala,
za Dušana i za Milovana:
Milovana ja bi milovala,
a Dušana drugaricom' dala.

135.

Sjajna zvijezda nebom prelećela,
prelećela kolo djevojaka,
u tom kolu Gojko, momče mlado.
Gojko momče loze podrezuje,
podrezuje pa se obrezuje,
obreza se po desnici ruci.
Pita Gojka ostarjela majka:
„Gojko sine, boli li te ruka?“
„Majko moja, ne boli me ruka,
no me boli i srce i glava,

majko moja, za onim djevojkam'
što su sinoć kroz sokake prošle:
jedna plava, a druga je vrana,
treća smeđa, u srce me vrijeđa.“
„Sine Gojko, voda ih odnijela!“
„Majko moja, na me nanijela!“
„Sine Gojko, oči im ispale!“
„Majko moja, u me gledajući!“
„Sine Gojko, nogu salomile!“
„Majko moja, preko praga moga!“

136.

Rasla kruška uz kraj puta,
sangigo,
oh, ne mogah bez dragoga,
ben gigelio,
oh, ben gigelio,
i pod krušku kruškarica.
Od tud ide star na konja:
„Božja pomoć, kruškarice,
beru li se žute kruške,
mogu li ti doć' pomoći?“
„Prolaz' tamo, star na konja!“
Stari prođe, mladi dođe:
„Božja pomoć, kruškarice,
mogu li ti doć' pomoći?“
„Svrć' ovamo, mlad na konja,
da beremo žute kruške!“

137.

Oj, nevenko, moj nevenko,
moj nevenko, oj, nevenko,
nanese me konj zelenko
na Zlatine bijele dvore.
Zlata doma ne bijaše,
nego dvore metijaše:
metla joj je šimširova,

a lopata javorova.
Isko bi je, ne dadu je,
ukro bi je, al' ne smijem:
u Zlate je devet brata,
kad pojašu devet ata
i nakrive devet kapa
i pripašu devet mača,
strašno ih je pogledati,
makar s njima vino piti.

138.

Zašto sam ti, dušo, mio,
zašto sam ti, dušo, mio,
zašto sam ti,
kad nijesam sinoj bio
i doveo vrana konja,
vrana konja i sokola?"
(...)
„Veži konja pod dvorove,
a ti ajdi na dvorove
i obljubi Zlate lice.“
Al' začula Zlate majka,
ljuto kune, ljuto pišti:
„Lozica mu ne rodila
ni bjelica 'šeničica!“

*** Kuba nije zapisao sve stihove ove risanske pripovjedne pjesme „iz kola“.

139.

Hoda, hoda preko polja
mlado momče i djevojče.
Ispod stida momče reče:
„Daj, djevojko, jedno oko!“
Djevojka je milostiva,
dade momku oba oka,
a iz srca žalostiva.

140.

Oj, oj, veselo, bane prvijenče!

*Pjevaj družo, a pomoz Bože!
Sve u slavu Boga velikoga,
a u zdravlje, u domaćinovo,
veselje mu s dobrom srećom bilo,
a mi, Bože, tebi se molimo!*

*** Dopunjeno iz: Vasiljević 1965: Dobrota, br. 234, str. 165.

Melodija pjesme pripada specifičnom vokalnom stilu „iza glasa“ (usp.: pr. 46 i 154).

141.

Urodile žute kruške.

Ver meni, meni,
ver meni, tebi,
ver meni, janje,
tamo, moje zlato,
ne lomi sanak,
ne gubi danak.
Ne daj mene, moja mile, joj,
ne daj mene za godinu dana!

Urodile žute dunje.

Ber' meni, Janjo,
ber', moje zlato,
ne gubi danko,
ne lomi sanko.
Ne da mene moja mila nana,
ne da mene za godinu dana.

Ko će kruške pobirati?

Ber' meni, Janjo,
oj, moje zlato,
sićani đerdani,
po čelu su pali
dukatići mali.
Ne da mene moja mila nana,
ne da mene za godinu dana.

*Pobiraće ludo mlado.
Ber' meni, Janjo,
ber', moje zlato,
ne gubi danka,
ne lomi sanku.
Ne da mene moja mila nana,
ne da mene za godinu dana.*

*** Dopunjeno iz: Odobašić 1933: sv. II, str. 115–116.

142.

*Četak pade na trpezu,
a s trpeze na svatove.
Stari svate, dragi brate,
dobro ti sjede!*

*Cvijetak pade na trpezu,
a s trpeze na svatove.
Domaćine, pomaga ti Bog!
Mili kume, pomaga ti Bog!
Svi svatovi, pomaga vi Bog!*

*** Dopunjeno iz: Vasiljević 1965: Gornja Lastva, br. 206, str. 140.

143.

*Ajd' iz dvora, prvijenče,
vrijeme ti je s tobom pošlo,
dobra sreća i Gospodin Bog!
Ko ti htio nahuditi,
ne dao mu Bog!*

*** Kuba navodi da se nakon prvijenca pripijeva drugim svatovima: „barjaktare“, „djevere“, itd.

144.

Odbije se Mara od roda.

*Odbi se Stane od roda
kakono 'čela od roja.
Privi se milom đeveru
kakono zlato k jumaku.*

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1849: Risan, str. 77.

145.

Marica se rodu moli: „Mio rode moj,
mio rode moj!“

*Mara mi se rodu moli: „Mio rode moj,
da mi ne bi zabranio kud gođ oću poč'!“
Babo* joj se smjerno moli: „Ne odi, Mare!“
„Bogme oću, mio babo, brijeme mi je,
jer je mene poručio Vaso delija
da ja pođem prešetati njegov bio dvor
i da viđu ono selo je li veselo.“*

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1973 [sredina 19. st.]: vj. Risan, br. 59, str. 38–39.

Vuk Karadžić navodi da se u daljnje strofe umeću članovi mladine obitelji: „majka“, „braća“, „sestre“.

146.

Crveno cvijeće cvjetaše.

*Crveno cvijeće cvjetaše,
mlada ga Mare beraše,
majci ga u skut mećaše,
majka sa skuta na travu:
„Ni Mara moja ni cvijeće!“*

Crveno cvijeće cvjetaše,
mlada ga Mare beraše,
ocu ga u skut mećaše,
otac sa skuta u travu:
„Ni Mara moja ni cvijeće!“

Crveno cvijeće cvjetaše,
mlada ga Mare beraše,
bratu ga u skut mećaše,
a brat sa skuta na travu:
„Ni Mara moja ni cvijeće!“

Crveno cvijeće cvjetaše,
mlada ga Mare beraše,
sestri ga u skut mećaše,
sestra sa skuta na travu:
„Ni Mara moja ni cvijeće!“

Crveno cvijeće cvjetaše,
mlada ga Mare beraše,
dragom ga u skut mećaše,
Dragi sa skuta u njedra:
„I Mara moja i cvijeće!“

*** Dopunjeno iz: Vasiljević 1965: Risan, br. 311, str. 227–228.

147.

Koja je ono djevojka
što 'no rano rani na vodu?

„Čija je ono djevojka
što rano rani na vodu?
Mladi joj momci pjevaju,
vrani joj konji igraju.“
„Ono je moja djevojka
što rano rani na vodu!“
„Po čem je, bolan, poznaješ?“
„Turila velo na čelo,
na velo drago kamenje,
po tome ja je poznajem!“

*** Dopunjeno iz: Vasiljević 1965: Nikšić, br. 93, str. 61.

Kuba donosi i varijantu ove pjesme u izvedbi mladića iz Mula (v.: pr. 18).

148.

Klikovala bijela vila,
Piletića Jola zvala:
„De si, Jole, siv sokole?
Na Sinj Turci udariše,
dosta jada učiniše!“
„Prođ' se Jola, sestro vilo!
Dok ja mlado momče bijah,
đeverdar mi ciktijaše,
oštra sablja zvektijaše,
turske glave sjecijaše!“

150.

Kolo igra više Sinja grada,
više Sinja, grada bijeloga.
Kolo vodi lijepa djevojka,
u ruke joj od zlata šibika
su čim šiba po kolu djevojka.
Šibaše ih pa ih učijaše:
„Slušajte me, drugarice moje,
kad balate pred noge gledajte,
kad vezete u ruke gledajte,
ne mećite oči na junake!
Junačke su oči prijeverne,
doklen ljube, dotlen vjeru daju,
kad ne ljube, drugima se fale:
'Ljubio sam materino zlato,
ljubio je i ostavio je!“

151.

Zaspa junak pod jelom zelenom,
svira, svira banda Jelačića bana,
a djevojka pod žutom narančom.
Ko prolazi, svak' djevojku ljubi,
a na momka niko ni ne gleda.
„O, djevojko, ti se ne udala

dok ne rodi javor jabukami
i tornina žut'jema naranč'ma
i ugledaš dva na nebu sunca
i ne čuješ kako riba pjeva!“
Djevojka je vragometna bila:
okitila javor jabukama
i torninu žut'jema naranč'ma;
i uzela sjajno ogledalo,
ugledala dva na nebu sunca;
ušeta se dolje u primorje,
i začula kako riba poje.

152.

S onu bandu dubrave
zelen čador muraje.
Pod njim sjedi delija,
na ruke mu djevojka.
On djevojci govori,
arbanaški zanosi:
„Što se, curo, ne vjeraš?
U mene se ne uzđaj
jer ja imam devet grad',
u svakome ljubim drag'!
Svaka majka ima sina,
a najmlađa jednu šćer.
Ja je prosim da m' je da,
ona ne da ter ne da!“

153.

Buklijaše, mili brate, izlaz' iz dvora!
Konji su ti osedlani koj' te čekaju,
a junaci oružani koj' te gledaju.
Susrela vi dobra sreća putem hodeći,
ko vam htio nahuditi, ne dao mu Bog,
ako je ko i do sada, ubio ga Bog!
Svi svatovi, mila braćo, ajte mi s Bogom!
I oko i čelo...

*** Kuba objašnjava da buklijaš vino nosi pri svadbi i navodi da se zatim pjeva drugim svatovima: „barjaktaru“, itd.

154.

E-, oj-, zapjevajmo da se veselimo,
veselimo i Boga molimo!
Sve u slavi Boga velikoga
i putnika Nikole svetoga
koji puti po moru mornare!

*** Melodija pjesme pripada specifičnom vokalnom stilu „iza glasa“ (usp.: pr. 46 i 140).

155.

Domaćin pije u slavi Božjoj,
slava mu Božja vazda pomogla,
a slava Božja svijeh nas pomogla!

*** Kuba navodi da se zatim pjesmom časte drugi svatovi: stari svat, kumpar, prvijenac, mladoženja, djever, barjaktar, buklijaš, kapetan, svi svatovi.

156.

Dabogda ni Bog da našoj dobroj sreći!
Veseli nas, Bože, a napretku bolje!
Amin, Bože, zdravlja i veselja!

157.

Uzme djeda svog unuka,
metnu ga na krilo,
pa uz gusle pjevao mu
što je negda bilo.

*Uzo djedo svog unuka,
metne ga na krilo,
pa uz gusle spjevao mu
što je nekoć bilo.*

Pjevao mu ¹našu slavu
i ²naše junake,
pjevao mu ljute bitke,
muke svakojake.

Djedi oko zablistalo
pa suze proliva
i unuku svome reče
da gusle cjeliva.

Dijete gusle cjelivalo
i onda pita živo:
„Je li, djede, zašto sam ja
te gusle cjelivo?“

„Ti ne shvaćaš, ³dijete malo,
mi stariji znamo!
Kad dorasteš, kad razmisliš,
kazat će ti samo!“

*** Dopunjeno iz: *Napred junaci* [oko 1914]: br. 181, str. 196–197.

Riječ je o pjesmi Jovana Jovanovića Zmaja (1833.–1904.) „Deda i unuk“, u čijoj originalnoj verziji stoji: ¹srpsku; ²srpske; ³Srpče. Ove nacionalne atribucije su u ovoj verziji pjesme s početka Prvog svjetskog rata promijenjene.

Andela i Njeza Rajčević pjevale su Kubi Zmajevu pjesmu iz svoje školske čitanke.

158.

Sanak ide uz ulice,
vodi dijete za ručice:
„Odi, dijete, da spavamo,
da se rano ustavamo,
da idemo putem tamo,
putem tamo i ovamo
do studene vode ‘ladne.
Da uzimljem vode ‘ladne,
da posipljem svako cvijeće:
cmilje, lilje i bosilje
i rumene garofile.“

Nini, nini, zlato moje,
zlato moje nekovato,
nekovato, nemjereno,
nego od Boga darovato!
Hvala tebi, mili Bože,
što si meni darovao!

159.

Šetala se Primorkinja,
Primorkinja, bijela vila,
uz Dunaju, niz Dunaju.
Na Dunaj se nazirala,
sama sobom govorila:
„Mili Bože, lijepa li sam,
i bijela i rumena,
tanka pasa i visoka.
Još da imam crnog oka,
dostojna bi begu bila,
ili begu il' mu bratu!“
Bego sluge dozivao:
„Mjerite joj mačem kosu!
Ako j' kosa duža od mača,
to će moja ljuba biti,
ako j' kosa kraća od mača,
to će moga brata biti!“

160.

Tri jetrve proso žnjele,
šergero, šergero,
jeger merger, uštar muštar,
šalimbe, šalime,
šalimbere, moj džimbere, karadžom,
đurđelija moj, đurđelija moj!

Tri djevojke proso žnjele,
za mirom, za morajli, đinđerajli,
đinđer pade, sunce zađe, o dilberu moj!

Među sobom govore
što bi koja najvolila.

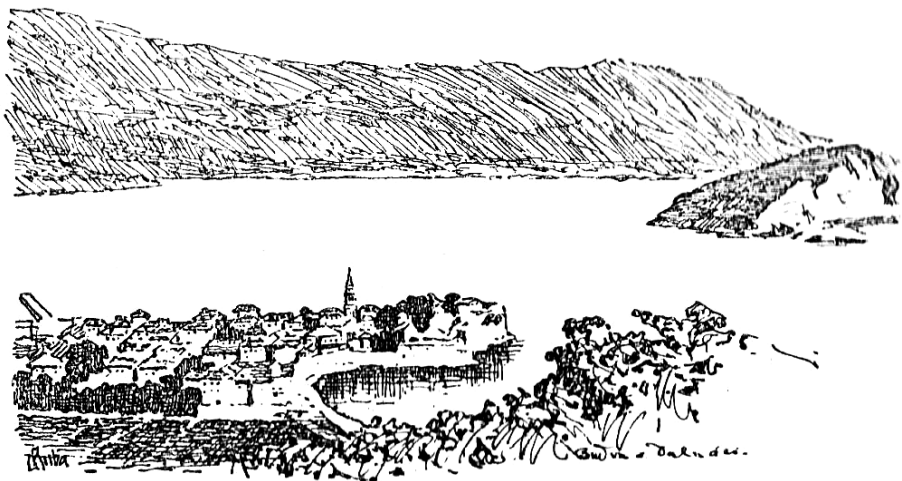
Najstarija govorila:
„Ja bih kulu najvolila.“

A druga je govorila:
„Ja bih dibu najvolila.“

A treća je govorila:
„Ja bih mlada najvolila:
– mlado momče neženjeno.

Kula će se razoriti,
momče će je ograditi;
diba će se poderati,
momak će je nabaviti.“

*** Dopunjeno iz: Karadžić 1866: Hercegovina, br. 273, str. 272–273.

52. Budva, crtež Ludvika Kube